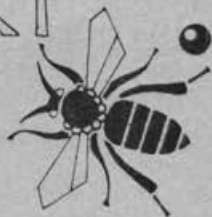

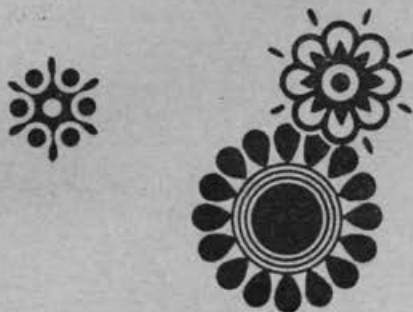
SLOVENSKI ČEBELAR

1940

XLIII 2

Vsebina:

Cebelarski tabor na Grosupljem	17	Iz zgodovine sporov med prevaževalci čebel na pašo in čebelarji v 18. in 19. stoletju	27
Slovenski znanstveni čebelarski zavod	17	Kotiček za radovedneže	28
Nekaj pripomb k merjenju celice kranjske čebele	18	Opazovalne postaje	31
Naše izkušnje z osvetljenimi panji	20	Bilanca Društvene čebelarne	32
Pripravite vosek	22	Društvene vesti	33
Nove vrste pitavnik	23	Naše podružnice	33
Tečaj za čebelarske bolezenske strokovnjake v Ljubljani	24	Drobir	33
Čtivo za začetnike			
Februar	25		

Mali oglasi

Kupim mlado lepo izdelano rumeno satje. Ponudbe na „Društveno čebelarno“.

Kupi se nevezani „Slovenski čebelar“, letnik 1939. Ponudbe na „Društveno čebelarno“.

Prodam 15 A. Z. panjev, skupno s čebelami. Janko Babnik, Ljubljana, Rožna dolina, cesta VII, št. 12.

Samostojno pisarniško moč išče neko podjetje. Prosilec mora biti praktičen čebelar, popolnoma zmožen knjigovodstva in korespondence. Prednost imajo oni, ki so večji tudi nemškega jezika. Ponudbe z življenjepisom in s prepisi izpričeval je poslati do 29. februarja t. l. na Društveno čebelarno v Ljubljani, Tyrševa cesta 21.

Čebelarska podružnica Krtina javlja, da imajo sledeči njeni člani letos naprodaj:

Perko Jan, šolski upravitelj v Vrhpolju pri Moravčah, 15 kranjičev.

Kokalj Peter, posestnik v Zg. Tustanju pri Moravčah, 10 kranjičev.

Soklič Ivan, posestnik v Zalogu, pošta Dob. 40 kranjičev.

Mayer Julij, šolski upravitelj v Dobu, 20 kranjičev.

Orehek Alojzij, posestnik v Dobovljah, pošta Domžale, 10 eksportovcev.

Cena I. vrstnim kranjičem po 120 din. Vse drugo po dogovoru. Interesenti naj se obrnejo naravnost na zgoraj imenovane člane.

Kupim 25 A. Z. panjev z dobrimi družinami, za katerih zdravje se jamči. Ponudbe na upravo Čebelarja pod „Marc“.

Prodam 12 naseljenih A. Z. panjev na 10 okvirjev. Medved Franc, sodar, Tacen, p. št. Vid nad Ljubljano.

Spretnega čebelarja, eventualno upokojenca, bi potreboval za čas od aprila do decembra tega leta, ki bi čebelaril v Dalmaciji. Ponudbe z navedbo mesečne nagrade je poslati na upravo lista pod „Čebelar“.

Sejini zapisniki

XLI. seja dne 22. decembra 1939. G. urednik je poročal o informacijah, ki jih je dobil pri mestnem gradbenem uradu v Ljubljani glede Janševega doma. Odbor je naročil risbe za novo naslovno stran Slov. Čebelarja. Razpravljal je o izvozu medu, dovolil ustanovitve nove podružnice pri Sv. Marku in predavanja pri nekaterih podružnicah ter razpravljal o plemenilni postaji v Kam. Bistrici.

XLII. seja dne 29. decembra 1939. Tajnik je podal poročilo o tečaju za bolezenske strokovnjake, ki bo od 3. do 5. januarja t. l. Odbor je bil letni obračun za opazovalne postaje in rešene razne društvene zadeve.

I. seja dne 7. januarja 1940 je bila seja širšega odbora, ki je najprej odobril vse sklepe ožjega odbora, nato pa odobril tajniško in blagajniško poročilo za upravni oddelek ter za Čebelarno. Razpravljal je o ceni voska in o predlogih vodje Društvene Čebelarne glede prodaje čebelarskih potrebščin v letu 1940. Sledila je daljša razprava o prodaji čebelarskih potrebščin v Mariboru, ki jo sedaj vodi mari-

borska podružnica, ki pa naj bi jo odslej vodila Zveza v Mariboru. Razpravljal je o članarini za leto 1940, določil, da bo letošnji občni zbor dne 7. aprila v Ljubljani in razpravljal o selekciji in izmeni črne semenske ajde. Sprejel je razne predloge, ki so jih na seji stavili zunanji odborniki in ki naj jih reši ožji odbor. Važen je bil sklep, da sme g. urednik po potrebi izdati Slov. Čebelarja s pomnoženo vsebino, to je na 24. straneh, kar bo v veliko korist članov.

II. seja dne 12. januarja 1940. Tajnik je poročal, da je bil tečaj za bolezenske strokovnjake dne 5. januarja z uspehom zaključen. Udeležilo se ga je 24 čebelarjev. Predavanja so vodili gg. dr. Hribar, dr. Žibert in Josip Okorn. Odbor je odobril vse stroške za tečaj. Po tečaju so bili izpiti. Odbor bo vse potrebno pripravil za drugi tak tečaj, o čemer bodo prijavljenci pravočasno obveščeni. Odbor je dovolil nekatera predavanja, razpravljal o izbiri čebelnih družin in o prireditvi čebelarskih taborov.

Glasiło Slovenskega čebelarskega društva v Ljubljani

Izhaja mesečno.

Številka 2

V Ljubljani, 1. februarja 1940

Letnik XLIII

čebelarski tabor na Grosupljem

Kakor smo že objavili, namerava društvo prirediti letos tri velike čebelarske tabore. Prvi tabor bo na Grosupljem v nedeljo, dne 28. aprila pri čebelnjaku g. Franca Košaka in bo trajal ves dan.

Želimo, da bi se tega tabora udeležilo čim več čebelarjev, posebno iz vse Dolenjske.

Na taboru bodo predavanja naših najboljših čebelarjev in praktične demonstracije. Poskrbeli bomo tudi za skioptične slike in dober film čebelarske vsebine. Natančnejši spored bomo objavili pravočasno.

Ostala dva tabora bosta v poznejših mesecih.

Njegovi dve knjigi „Razprava o rojenju čebel“, Dunaj, 1771, in „Popolni nauk o čebelarstvu“, Dunaj, 1775, sta v takratni dobi napravili revolucijo v čebelarskem svetu. Četudi sta sedaj že stari, vendar po vsebini in naukih še danes polnovredni in bosta taki v jedru tudi ostali. Nihče pred Janšem in nihče za njim ni doslej napisal kaj tako dalekosežnega in ustaljenega. Janši se moramo zahvaliti, da smo že v letu 1792. dobili prvo slovensko čebelarsko knjigo. Goličnikov prevod njegove knjige „Popolni nauk o čebelarstvu“. Če bi bila tedenja „Kmetijska družba v Ljubljani“ Slovincem bolj naklonjena, bi lahko že l. 1779. dobili P. P. Glavarjev prevod Janševe knjige „Razprava o rojenju čebel“. Namesto tega se je pa celo rokopis izgubil.

Poleg Janše in P. P. Glavarja smo imeli Slovenci tudi v XIX. stoletju več za čebelarstvo vnetih mož: Dainka, Jonkeja, Sumperja, Porento, Jeriča, Lampeta i. dr.

Slovenska čebelarska organizacija je najstarejša slovenska strokovna organizacija, ki sega v l. 1874. Takrat je začela izhajati kot mesečnik „Slovenska čebela“ (1874 do 1881), njej je sledil „Slovenski čebelar in sadjerejec“ (1885—1889), nato pa „Slovenski čebelar“, ki izhaja od l. 1898. dalje.

Stvarnik nas je poleg tega obdaroval še s priznano najboljšo čebelno pasmo na svetu, s „kranjsko čebelo“, ki je v Sloveniji domorodna, in se je ohranila do danes. Zavoljo svojih odličnih lastnosti jo izvažamo v vse dele sveta.

Slovensko napredno čebelarstvo je v praktičnem pogledu na zelo visoki stopnji, pogrešamo pa znanstveni čebelarski zavod, ki bi znanstveno dognal znake čiste kranjske, proučeval in dajal navodila za smotno plemensko vzrejo, vršil preiskave

Slovenski znanstveni čebelarski zavod

Joža Okorn, Škofja Loka.

Slovenci nismo velik narod, vendar se je naše čebelarstvo vedno odlikovalo od čebelarstva drugih mnogo večjih narodov, tako po svoji razširjenosti, kakor tudi praktičnosti.

S ponosom lahko trdimo, da je naše čebelarstvo tradicionalno, ter da smo mnogo pripomogli k napredku splošnega čebelarstva na svetu. V 18. stoletju smo dali svetu najboljšega čebelarskega strokovnjaka Antona Janšo, ki je l. 1770. ustanovil in do svoje prezgodnje smrti uspešno vodil prvo čebelarsko šolo na svetu v Augartnu na Dunaju.

medu in medenja rastlin, proučeval in nadziral zdravstveno stanje čebel, skrbel za znanstveno-strokovno izobrazbo čebelarjev itd. itd. itd.

Znanstveno proučevanje teh vprašanj in pravi strokovni pouk je za naše čebelarstvo nujno potrebno in velikega gospodarskega pomena. Zato moramo storiti vse, da bomo čimprej dobili tak čebelarski zavod, kakor jih imajo drugi napredni narodi.

Da pa bo zavod lahko res uspešno deloval, moramo ustvariti pogoje za to. Zbrati moramo vse predmete, ki so značilni in pomembni za razvoj slovenskega čebelarstva, stare panje, končnice, pripomočke za obdelavo čebelarskih proizvodov, razno čebelarsko orodje, slike starih čebeljakov itd. itd. Povsod, zlasti v naših rejških središčih, bomo morali vestno zbirati material za preiskave čebel in satja, vzporedno s podatki o lastnostih odbranih plemen, tako v pogledu čistosti pasme, kakor tudi klonosa medu, razmnoževanja, prezimovanja, pomladanskega razvoja, dolgotrajnosti rilčka itd. Vsa ta opazovanja bo treba točno zabeležiti in jih sporočiti zavodu.

Poleg vsega tega si bomo morali šele vzgojiti sposobne delovne moči, ki bodo morale imeti veselje in smisel ne le za **praktično čebelarstvo, marveč tudi za znanstveno delo**, ker le tedaj bo zavodu zagotovljeno uspešno delo.

O potrebi slovenskega znanstvenega zavoda bomo morali prepričati odločilne kroge. To bomo dosegli le, če bomo sami pokazali smisel za zavod, pa ne le s strokovnimi, temveč tudi z denarnimi zbirkami in prispevki za zavod. Za vzgled naj nam bodo bratski slovaški čebelarji, ki so s primerno denarno zbirko postavili temelje svojemu znanstvenemu zavodu. Ker so ga predlanskim pri ponovni razmejitvi izgubili, si ga zdaj zopet novega.

Čas beži, zato ne držimo rok križem! Petdesetletnico društva bomo obhajali naj-dostojneje, če bomo takrat že imeli poleg solidne strokovne organizacije tudi lasten znanstveni čebelarski zavod.

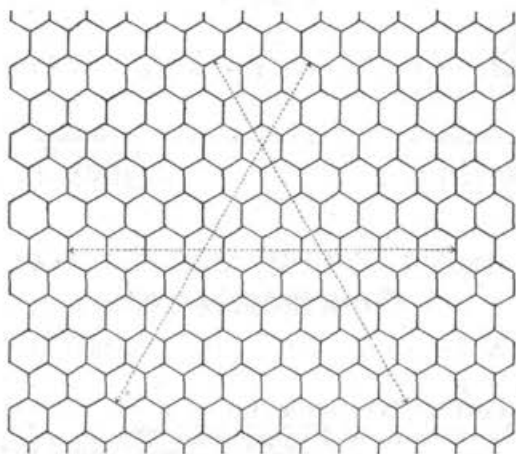
Nekaj pripomb k merjenju celic kranjske čebele

(Konec.)

Vse tako kaže, da bo treba dobljene podatke kontrolirati z novimi merjenji. V to svrhu pa bo treba izbrati drug natančnejši

način merjenja. Priporočal bi onega, ki ga je uporabljal Baudeoux pri svojih rejnih poizkusih.

Že naši merilci so dognali, da niso celice niti na istem satju vse enake. Širina običajno pojema proti zgornjemu robu. Zato so potrebna za vsak sat najmanj tri merjenja. Merimo po 10 celic skupaj v smeri

3. slika:
Smeri merjenja.

vseh treh središčnic. (3. slika.) Troje vrednosti, ki jih dobimo, seštejemo in nato delimo s 3. Tako določimo povprečno širino 10 celic za dotični sat. Premer ene celice je enak desetini te vrednosti. Da zvemo, koliko takih celic gre na 1 dm dolžine, delimo število 100 s premerom celice. Če pa nas zanima, koliko celic gre na 1 dm² obojestranske satove površine, pomnožimo število celic v vrsti enega decimetra najprej s samim seboj, nato pa še s številom 23094... Do istega zaključka bi prišli, če bi število za širino ene celice kvadrirali (pomnožili s samim seboj), s kvadratom pa delili število 23094...

Celoten postopek naj vam pojasni naslednji primer:

Recimo, da smo dobili za širino 10 celic pri		
1. merjenju	53,8 mm	
2. merjenju	54,2 ..	
3. merjenju	54,5 ..	
Skupaj	162,5 mm	

Povprečna širina 10 celic: $\frac{162,5}{10}$ mm = 54,1 mm, ene celice pa: $\frac{54,1}{10}$ mm = 5,41 mm. Na 1 dm dolžine gre: $\frac{100}{5,41} = 18,48 = 18,5$ celic, torej okroglo 18½ celic.

Na 1 dm² površine gre: $\frac{23094 \cdot \cdot}{5,41^2} = \frac{23094 \cdot \cdot}{29,2681} = 789$ celic, ali:

$$18,48^2 \times 23094 \dots = 341, 5904 \times 23094 \dots = 788,87 = 789 \text{ celic.}$$

Naj sledi k gornjemu računskemu postopku še kratka razlaga!

Prečni prerez celice je pravilen šesterokotnik (2. slika). Pravilni šesterokotnik konstruiramo navadno tako, da narišemo krog, ki ga razdelimo s šestilom, ne da bi izpreminjali razdalje med konicama, na enake odseke. Delitev se vedno izide. Dobljene točke so oglišča pravilnega šesterokotnika. Njegove stranice so potemtakem enake polmeru kroga, s pomočjo katerega smo ga konstruirali. Krog je šesterokotniku očrtan. Lahko pa bi mu krog tudi včrtali, to se pravi, narisali tako, da bi se dotikal vseh njegovih stranic. Polmer očrtanega kroga označujemo s črko r , polmer včrtanega kroga pa z grškim ϱ . Oba polmera sta v ozki medsebojni odvisnosti.

Ogljiščne simetralne razdele pravilni šesterokotnik v 6 skladnih enakostraničnih trikotnikov. Po Pytagorovem izreku velja za višino ($=v$) enakostraničnega trikotnika, ako je znana stranica ($=s$), obrazec: $v = \frac{s}{2}\sqrt{3}$. Glede na šesterokotnik so stranice trikotnika enake polmeru očrtanega kroga, višina pa polmeru včrtanega kroga ($s=r$, $v=\varrho$). Iz prejšnjega obrazca dobimo vrednosti za r in ϱ :

$$\varrho = \frac{r}{2}\sqrt{3} \quad ; \quad r = \frac{2\varrho}{\sqrt{3}}$$

Ploščino enakostraničnih trikotnikov ($=p_3$) računamo po obrazcu:

$$p_3 = \frac{s^2}{4}\sqrt{3}$$

Ploščina pravilnega šesterokotnika ($=p_6$) je šestkrat večja, torej je:

$$p_6 = \frac{6s^2}{4}\sqrt{3} = \frac{3s^2}{2}\sqrt{3} = s^2 \cdot \frac{3\sqrt{3}}{2}$$

Ker je $s=r$ in $r = \frac{2\varrho}{\sqrt{3}}$, dobi po zamenjavi obrazec naslednjo obliko:

$$p_6 = \left(\frac{2\varrho}{\sqrt{3}}\right)^2 \frac{3\sqrt{3}}{2} = \frac{(2\varrho)^2 3\sqrt{3}}{3 \cdot 2} = (2\varrho)^2 \cdot \frac{\sqrt{3}}{2}$$

Ker je nadalje $\sqrt{3} = 1,73205 \dots$ ter $\frac{\sqrt{3}}{2} = 0,86602 \dots$,

je

$$p_6 = (2\varrho)^2 \cdot 0,86602 \dots$$

2ϱ je premer šesterokotniku včrtanega kroga. Z njim določamo širino čebeljih celic. Na 1 dm^2 obojestranske satove površine odpade toliko celic, kolikorkrat gre ploščina njihovega prečnega prereza v 2 dm^2 . Če si mislimo vrednost 2ϱ izraženo v milimetrih in število celic na dm^2 označeno z N , moremo zapisati, da je:

$$N = \frac{20000}{p_6} = \frac{20000}{(2\varrho)^2 \cdot 0,86604 \dots} \quad \text{in končno:}$$

$$N = \frac{23094 \dots}{(2\varrho)^2}$$

Število celic na 1 dm dolžine označimo z n . Vrednost za n dobimo, če delimo 1 dm ($=100 \text{ mm}$) s širino ene celice:

$$n = \frac{100}{2\varrho} \quad ; \quad 2\varrho = \frac{100}{n}$$

Sledi, da je: $N = 23094 \dots : \left(\frac{100}{n}\right)^2 = \frac{n^2 \cdot 23094 \dots}{10.000}$,
odnosno

$$N = n^2 \cdot 23094 \dots$$

Pri merjenju in računanju širine celic prihajajo predvsem v poštev formule, ki sem jih obrobil s črto. Pri uporabi je treba seveda vedeti, da pomenijo znaki

N = število celic na dm^2 površine
 n = število celic na dm dolžine
 2ϱ = širina celice izražena v milimetrih

Če merimo po 10 celic skupaj, dobimo pri vrednosti za širino ene celice še desetinke milimetra, če pa nanašamo širino 10 celic z merskim šestilom na prečno merilo, kot ga kaže 4. slika,* lahko odberemo na

4. slika:

Prečno merilo.

njem desetinke milimetra za 10 celic, odnosno stotinke milimetra za eno celico. Za taka merjenja niso torej potrebne nikake komplicirane naprave in vendar dosežemo dokaj natančne rezultate. Še enostavnejše bi bilo merjenje s kljunastim merilom, kakršnega uporabljajo mehaniki za določanje debeline žice ali česa podobnega. Na kljunastem merilu odberemo desetinke milimetra direktno, pa odpade vsako prenašanje dolžin.

Našim svrham bi popisani način merjenja zadoščal. Znanstvenika pa ne bi povsem zadovoljil. Vogt n. pr. sploh zavrača merjenja celic na površini sata. Sam jih je meril na prerezih tik nad osrednjo satovo steno. Tjunin priporoča, da sate, preden jih mikrotomsko prerežemo, zalijemo s tekočim parafinom, segretim približno do 48°C . Tališče voska leži višje, nekako pri 63°C . Zato segreti parafin ne more povzročiti izprememb na satu. Napolniti pa je treba

* Merilo je prirejeno nalašč za merjenje celic. Širina celic pri srednjeevropskih čebeljih pasmah namreč ne pade pod 5 mm , a tudi ne preseže 6 mm . Zato je prečna razdelitev namščena v oddelku šestega centimetra.

s pomočjo pipete vsako celico posebej. Ko se parafin strdi, je stavba toliko trdna, da tudi pri rezanju sata ne nastanejo nikake poškodbe. V znanstvene namene merijo običajno posamezne celice od znotraj (pravokotna razdalja med dvema nasprotnima stranicama). Če merimo namreč po 10 celic skupaj, je pri dobljeni širini za 1 celico vpoštevana tudi debelina celičnih sten. — Celične stene so prav za prav zelo tanke. Vogt je našel, da so povprečno le 0,074 mm debele. To bi bilo približno še enkrat toliko, kot je debel navaden pisarniški papir. Dosti debelejših ali tanjših sten ne dela najbrž tudi naša čebela. Razlike ne bodo posegale v stotinke. Če vzamemo 0,07 mm za normalo in odštejemo to vrednost od brutto-širine, ali kot jo imenuje Armbruster, od teoretične širine celice, dobimo njeno čisto notranjo širino. Pri teoretični širini 5,32 mm, ki izstopa kot rezultanta naših merenj, bi bila netto-širina 5,25 mm. Za nemško čebelo je netto-širina, kakor posnemam iz Vogtove razprave „Geometrija in ekonomija čebelje celice“, 5,37 mm, torej stavijo kranjice za dobro desetinko milimetra manjše celice kakor nemške čebele. (Teoretična širina za celice nemških čebel je 5,44 mm, kar dà 780 celic na dm², t. j. 36 celic manj kot pri naših čebelah.

Končno še dvoje pripomb! Če bi merjenja obnovili, bi jih morali izvršiti na devškem satju. Sate bi morali odvzeti kranjičem takih družin, ki niso še nikdar ali že nekaj let gradile na satnicah. Vzorc, ki ga nekako predpisujemo družinam s satnicami, se čebele sčasoma privadijo in prehajajo, če jih pustimo graditi spet samovoljno, le polagoma k dimenzijam naravne stavbe. — Vsak merilec bi moral navesti tudi zračno temperaturo, ki je vladala ob času njegovega merjenja. Brez dvoma ima toplota zraka precejšen vpliv na obliko celic. S pomočjo razteznostnega koeficienta za vosek bi raziskovalec podatke izravnal in s tem izločil motnje, ki bi jih povzročile različne temperature.

Grdo maščevanje. Nedavno je nekdo našemu članu J. Poderžaju v Selih pri Toplicah zažveplal tri najboljše A. Ž. panje. Že ponoči, ko je gospodar slišal lajež domačega psa pri čebelnjaku, je sumil, da nekaj ne bo v redu. Zjutraj je bila prva Podržajeva pot k čebelarjem in res je našel tri panje mrtve. Da bi zlikovcu hudobni kremplji odpadli!

Naše izkušnje z osvetljenimi panji

Poroča A. Bukovec.

Pred leti je neki čebelar iz Frama pri Mariboru začel delati propagando za osvetljene panje. Razpošiljal jih je raznim našim čebelarjem na preizkušnjo. Tudi našemu društvu je poslal vzorec, da si ga odborniki ogledajo in izrečejo svojo sodbo.

Model novega A. Ž. panja se je v marsičem razlikoval od navadnega žnideršičevca. Glavna razlika je obstojala v tem, da je imel spredaj pred plodiščem namesto dvojne lesene čelne stene z verando dvojne šipe, ki so zavzemale polovico višine panja. Spodaj je imel (namesto žrela) posebno zagazdo za snaženja dna. Žrelo plodišča je bilo zgoraj v višini rešetke.

Izumitelj osvetljenih panjev je ruski čebel. inštruktor inž. Igošin, njegov sodelavec dr. Brjuhanjenko pa je poskrbel, da se je čebelarški svet z njimi seznanil. Zanimanje za nove panje je bilo posebno veliko zlasti zavoljo tega, ker so na Ruskem s poizkusi dognali, da je razvoj družin v osvetljenih poldrugokrat večji, donos pa do dvakrat večji kakor v navadnih panjih...

Te ugotovitve ruskih čebelarških veljakov so vznemirile ves čebelarški svet in vsi čebelarški časopisi so nekaj časa na dolgo in široko razpravljali o novih panjih. Posledica je bila, da si je marsikdo obetal od njih zlate gradove. Tudi v Sloveniji so se našli posamezni oznanjevalci novega čebelarškega evangelija — čebelarjenja v osvetljenih panjih. Na našo srečo pa njih pšenica ni šla v klasje. Račune jim je prekrizalo naše društvo, ki je sklenilo, da teh panjev tako dolgo ne bo priporočalo, dokler se ne izkaže, da so v resnici kaj boljši.

Ta odborov sklep je bil pameten. Saj je bil napravljen samo zavoljo tega, da prihranimo našim čebelarjem razočaranja in nepotrebne stroške. Sklenjena je tudi bila nabava več teh panjev, ki naj jih naši čebelarji preizkusijo, da ne bo pozneje očitkov, da smo panj odklonili iz osebnih razlogov. Šest panjev je prevzel v preizkušnjo pisec teh vrstic, tri pa takratni predsednik „Zveze“ za mariborsko oblast g. H. Peternel. Ta jih pozneje ni hotel preizkušati in jih je odstopil tajniku celjske „Zveze“ g. Gabersku v opazovanje.

Sedaj, po triletni uporabi, je čas, da izvedo slovenski čebelarji, kaj vse smo v tej dobi opazili in dognali pri čebelarjenju v teh panjih. Najprej priobčujemo

poročilo urednika A. Bukovca.

Od dodeljenih 6. osvetljenih A. ž. panjev sem naselil 3 z družinami iz navadnih A. ž. panjev, v 3 sem pa vsadil močne roje (3 kg, 3'30 in 2'85 kg). Dva roja opazujem šele eno leto.

Prvo leto (1937). Družine so prezimile dobro, kar pripisujem mnogo bolj zaprtim verandam, kakor žrelu zgoraj. Mrtvic je bilo zelo malo. Poraba medu ni presegala normale, pa tudi manjša ni bila kakor v drugih panjih. Porabe nisem tehtal, pač pa točno presodil na podlagi jesenskih beležk za vsak posamezen panj.

Vsi osvetljeni panji so spomladi prvi izmed vseh izletavali po vodo. Opazoval sem, da te družine sploh zgodaj vstajajo. Medtem, ko se pri drugih panjih spuščajo šele prve čebele na jutranjo pašo, je v osvetljenih takrat že vse pokonci in se čebele že vračajo s paše.

Spomladanski razvoj je bil prav dober in so bile čebele sredi maja že godne za prestavljanje. Do takrat so medene zaloge v osvetljencih popolnoma zginile, medtem ko so imeli navadni panji v obeh krajnih satih še precej medu.

Panje sem osvetljeval od 27. aprila do 15. junija, vsak dan od 6. ure zjutraj do 4. ure popoldne. Sonce ni nikdar sijalo naravnost v plodišče, ker brada panja tega ne dopušča. Kakega vidnega učinka svetlobe nisem opazil. Omenjam samo, da je opravljanje čebel v teh panjih zelo prijetno, ker prihaja luč od spredaj v panj. Čebele so mirne in se ne vznemirjajo, če potegnemo sat iz panja.

Konec maja so navadni panji dohiteli osvetljene. Potem ni bilo prav nobene razlike v moči. Celo to lahko rečem, da so osvetljenci pozneje vidno opešali, medtem ko so drugi panji ostali pri moči.

4 tedne pred ajdo sem panje zopet začel osvetljevali. Dognal nisem nikakega učinka. Nerazumljivo mi je, kako naj bi svetloba učinkovala na zalego, ko so ulice proti oknu vedno na gosto zasedene s čebelami in svetlobni žarki zato ne morejo do zalege.

Čez leto sem moral dno panjev večkrat osnažiti. Mrtvic čebele ne morejo iznašati. Privlečejo jih do spodnjega roba šipe, potem jih skušajo zvleči ob šipi do žrela, pa vsaka čebela pade z mrtvico vred zopet dol, ker se na gladki šipi ne morejo otovorjene premikati. Opazoval sem čebelo, ki je nešteto krat skušala priti s tovorom gor in ni odnehala, čeprav je vselej že na polovici pota padla dol.

V ajdo sem postavil vse panje, osvetljene in neosvetljene, precej enako močne. Povprečni donos je bil 6'40 kg. Dva osvetljenca sta ga dosegla (6'7 kg, 6'40), dva ne (5'5, 5'9 kg).

Po vrnitvi s paše sem dognal, da je na dnu vseh osvetljencev na kupe mrtvih starih, ogoljenih čebel, suhih kot poper. Umrle so pri prevozu v pašo, pa jih čebele niso odnesle iz panjev.

Med je bil normalno razdeljen na plodišče in medišče, to se pravi, da nisem opazil kakega izrednega kopičenja niti v medišču, niti v plodišču. Pa saj je bila letina zelo slaba in so panji po paši tehtali povprečno le 49'50 kg, torej toliko, kolikor rabi družina zase.

Ker sem spomladi l. 1937. pri snaženju panji izredno močijo, sem jih jeseni l. 1938. posebno skrbno zapažil. Zunanjo šipo sem vdelal v poseben okvir tako, da sem v prostor med šipama lahko dal žimnato blazino. Šipe se potem pozimi niso več potile, toda v medišču in po vratcih je bilo še vedno mnogo vlage, ki se je zbirala v velikih kapljicah in padala na slamnico nad rešetko, tako da je bila vsa mokra in plesniva. Tudi na vratcih se je tvorila rosa tako obilno, da so bile na tleh zadaj za panji majhne lužice. Vratca panjev so se zelo napela; samo s pomočjo sekire sem jih mogel odpreti...

1938. Kljub dobremu pažu so bili spomladi vsi panji zopet zelo vlažni. Do srede aprila sem moral medišča in vratca večkrat na teden z gobo obrisati in panje prezračiti, ker je tudi satje začelo plesniti.

Razvoj osvetljencev, poraba medu je bila kakor prejšnje leto. Tudi v pomladi l. 1938. so se osvetljeni in neosvetljeni panji do konca maja zenačili in sem v hojo pod Krimom (junija) postavil približno enake panje.

V paši na hoji se osvetljeni panji niso nič bolje obnesli. Pred ajdo jih nisem ob svetljeval, ker niso bili doma.

Tudi v ajdovi paši se osvetljenci niso vidno odlikovali. Nabrali so dobro zimsko zalego, pa nič več.

Pri zazimovanju sem medišča še posebno skrbno zapažil, zlasti ob notranji sprednji končnici, tik nad rešetko. To je nekoliko pomagalo. Panji niso več tako zelo močili, suhi pa tudi niso bili.

Leta 1939. nisem pri teh panjih opazil nič posebnega, samo to, da je poraba medu marca in aprila meseca izredno velika in da so

bili v pozni pomladi, ko je bilo treba krmiti, vselej prvi na vrsti.

Povprečni donos z ajde je znašal 23'5 kg. Izmed 5 osvetljenih panjev sta ga dosegla samo dva (23'80, 24'20 kg), trije pa ne (19'50, 20'50, 19 kg), medtem ko so posamezni nesvetljeni panji nabrali celo nad 25 kg (27'50!).

Opazal sem, da so nagnjene brade za vračajoče se čebele precejšnja ovira. Vzpon po gladki popleskani ploskvi le s težavo premagajo. Zato sem desko z nožem narezal in je bilo potem konec neprestane gneče pred žrelom.

Na podlagi dosedanjih izkušenj lahko rečem:

1. V osvetljenih panjih je pomladanski razvoj panjev nekoliko hitrejši, kar utegne biti važno zlasti za najbolj zgodnje paše, n. pr. na češnji in repici. Prepričan pa sem, da k zgodnjemu razvoju mnogo več pripomore žrelo zgoraj kakor osvetljevanje.

2. Prezimovanje čebel v panjih z žrelom zgoraj je prav ugodno, če se bo posrečilo panj tako sestaviti, da ne bo močil. Hiba tiči po mojem mnenju v tem, da je žrelo tik pod rešetko. Tam se zbira najtopplejši zrak, uhaja v medišče in se zračna vlaga gori kondenzira.

3. Večjih donosov v osvetljenih panjih ni bilo. Upoštevati pa moramo, da je spomladanska paša v Ljubljani zelo revna in da zavoljo tega tudi ne morem zasledovati, koliko bi bolj razviti osvetljeni panji več nabrali, kakor manj razviti navadni A. Ž. panji.

4. Dno panja je večinoma nesnažno. Zato morajo biti v panjih lepenke, da je mogoče nesnago večkrat odstraniti, ne da bi čebele vznemirjali. Kljub temu je v teh panjih vedno mnogo črvov, ki se pasejo po drobirju.

5. Oskrbovanje čebel je zelo prijetno. Žival je mirna, ne pada s satov in ne sili iz panjev, vse to zaradi svetlobe, ki prihaja od spredaj v panj. To velja samo za dobo, ko je panj osvetljen.

Na koncu omenjam še, da se čebele na svetlobo naglo navadijo. V prvih dneh osvetljevanja se po šipi zelo mučijo in mnogo manj izletavajo kakor sicer, ker ne prestando hočejo skozi šipo na plano.

Nekateri znani čebelarji imajo osvetljene panje z žrelom spodaj že več let. Okenca imajo vse leto odprta, tako da je plodišče vedno osvetljevano, tudi pozimi. Kljub temu jim panji prav nič ne močijo.

Vidnih razlik v donosu niso ugotovili, tožijo pa, da čebele kopičijo med pretežno v medišču.

Poročilo J. Gaberska iz Celja.

Osvetljene tri panje uporabljam tri leta. Kakih prednosti pred drugimi navadnimi panji nisem mogel ugotoviti. Ako ima čebelar skrb, da pomladi sprednja vratca ob sončnem vremenu redno odpira, je opaziti, da se družine res nekoliko hitreje razvijajo (je pa poraba zaloge toliko večja), vendar so družine v drugih panjih redno te dohitele v razvoju. Večjega donosa medu v teh panjih v primeri z drugimi nisem imel.

Je pa pri njih ena hiba. Vsako leto je v katerem od teh panjev med letom matica ušla v medišče, in to ponovno, dočim v 18 drugih v vseh 3 letih samo ena. Morda je temu kriva matična rešetka, ki je pri osvetljenih panjih paličasta, dočim je v drugih navadna pločevinasta. Osebnost pa sem mnenja, da radi tega, ker je žrelo zgoraj.*

Nadalje je n. pr. letos pri vseh osvetljenih panjih bila desna tretjina satov (kjer je namreč žrelo), skoro popolnoma prazna ter sedi družina bolj na levo, dočim je pri vseh drugih panjih zaloga enakomerno razdeljena na obe strani.

Ker je žrelo zgoraj, tudi dna čebele ne vzdržujejo tako čistega kot pri panjih z žrelom spodaj.

To so moje dosedanje skušnje z osvetljenimi panji.

Pripravite vosek!

Ponovno opozarjamo, da bo letos pomankanje voska za satnice. Društvena čebelarna jih bo zato dobavila predvsem tistim čebelarjem, ki bodo poslali vosek v zameno za satnice. Na druge se bo ozirala le tedaj, če jih bo imela kaj odveč.

Ni izključeno, da bodo satnice drage, ker je cena voska že sedaj visoka. Zato naj se čebelarji, ki potrebujejo satnice pa nimajo voska, pravočasno preskrbe z njim, da ne bodo pozneje v zadregi.

Opozarjamo, da s Hrvatskega zopet ponujajo „vosek“, ki je močno pomešan s parafinom in tako obdelan, da ga nestrokovnjak ne more ločiti od pristne-

* Op ured. Da matice uhajajo v medišče, ni vzrok rešetka, marveč svetloba, ki prihaja v plodišče. Zato silijo matice v temno medišče. To so opazovali skoro vsi inozemski čebelarji, ki so preizkušali osvetljene panje.

ga. Tak vosek se, če ga med prsti dalj časa svaljkamo, ne prijema prstov. Če primemo svaljek za oba konca in ju vlečemo vsaksebi, se pristni vosek malo potegne in takoj pretrga, svaljek iz ponarejenega voska pa zelo vleče in več ali manj nerad pretrga, kakršna je pač mešanica ponarejenega voska. Pristen vosek je pod prsti pust in lepljiv, ponarejen pa masten. Ponarejen vosek se pod prsti znatno prej omehča kakor pristen.

Pazite, kje boste vosek kupili, da se ne boste kesali. Društvena čebelarna bo letos še posebno pazila na kakovost poslanega voska, zato naj tudi čebelarji pazijo, kaj kupujejo.

Kuhajte voščine **pravočasno**, pošljite vosek v zameno za satnice **pravočasno**, preskrbite se z voskom **pravočasno**!

Nove vrste pitalnik

Ur.

Po posredovanju g. Henrika Peternela nam je poslal g. Jurij Jerič, poštar v Žetalah pri Rogatcu, model novega pitalnika, ki ga kaže niže priobčena slika.

Posoda je 22 cm dolga, 26 cm široka, visoka pa pičila 2 cm (zunaj merjeno). Na-

bližno 3 mm iz lesa in tvorijo „nožice“, ki ne dopuščajo, da bi se plavač usedel na dno, sicer bi čebele ne mogle pobrati hrane pod letvicami. Letvice so 1 cm vsaksebi.

V posodo gre ravno 1 liter tekočine. Lahko jo napravimo daljšo ali krajšo, kakor pač kdo hoče, širine pa ne smemo povečati, ker bi potem ne mogli posode potisniti pod satje. Originalna posoda je za malenkost previsoka. Bolje je, da je za 1 mm nižja, ker gre potem laže v panj.

Iz slike je razvidno, da je posoda razdeljena v dva dela; loči ju posebna deščica, ki jo natakne na pitalnik. Tej deščici lahko rečemo brana, ker brani čebelar prehod s plodišča v prostor za okencem. Pritrdimo jo na okence s škrnjaki, ravno tako kakor običajno leseno zapornico.

Brana sestoji iz dveh delov. Na leseno letvico v običajni dolžini, toda samo 2 cm visoko in 0,75 cm debelo, je pribit kos bele pločevine, v katerega so vrezane 2 mm široke reže po 1,5 cm vsaksebi. Končni reži sta približno 3,75 cm od roba, da brano lahko natakne na pitalnik.

Pri originalnem pitalniku je namesto notranjih rež pritrjena na pločevino posebna mrežica iz žice, mislim pa, da je bolj enostavno, če ta mreža odpade in so vrezane v pločevino reže. Laže je pritrditi

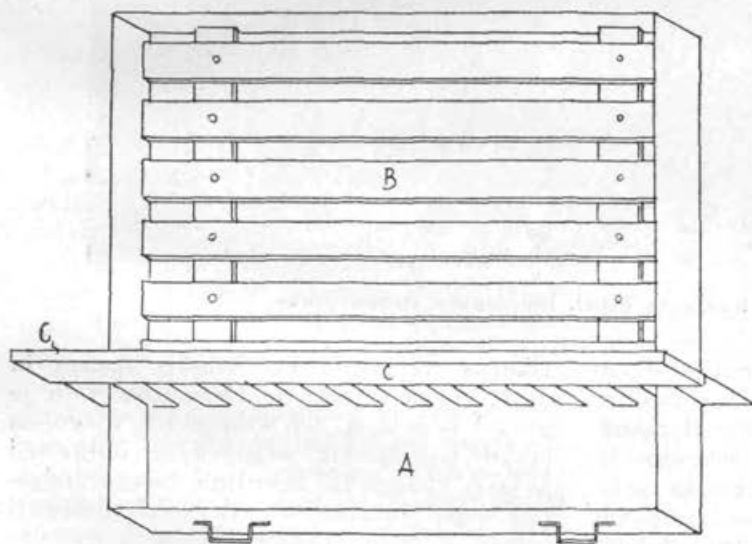
na leseno letvo en sam kos pločevine z režami, kakor na letvo najprvo pločevino, na pločevino pa še mrežo.

Ko je posoda „montirana“, vlijemo v tisti del, ki je pred okencem, določeno množino klaje. Skozi reže se sam od sebe napolni tudi tisti del, ki je pod satjem. Plavač se potem dvigne in čebele ne morejo utoniti, oziroma se zmočiti, kar je važno zlasti pri pitanju s sladkorno raztopino.

Pri pokladanju ne rabimo steklenic. V večjo kanglico nalijemo klaje, gremo od panja do panja in damo vsakemu svoje. En sam po-

gled v tisti del pitalnika pred okencem nam pri jesenskem krmljenju pove, ali so čebele klajo že znosile v satje.

Edino hibo pri novem pitalniku vidim v tem, da pri pitanju ne bomo mogli imeti slamnic zadaj za panji, kar je pri starih

pravljen je iz bele pločevine (pokositrene, ne pocinkane). Spredaj sta pritrjeni dve ročki za jemanje iz panja. V posodi je plavač (16 × 25,5 cm). Zbit je iz 2 cm širokih in 3 mm debelih letvic, tako da molijo konice žebličkov na nasprotni strani pri-

pitalnikih mogoče, ako vrežemo v slamnico primerno odprtino za vrat pitalnika.

Mnogo več kakor besede nam pove risba sama. Želimo, da bi tisti, ki bodo novi pitalnik preizkušali, o svojih izkušnjah poročali. Morda se pokažejo kaki nedostatki, ki jih bo treba odpraviti.

Tečaj za čebelarske bolezenske strokovnjake v Ljubljani

V dnevih od 3. do vključno 5. januarja t. l. je bil v Ljubljani tečaj za čebelarske bolezenske strokovnjake, ki ga je priredilo Slovensko čebelarsko društvo z izdatno podporo kr. banske uprave. Tečaja se je udeležilo 24 ukaželjnih in naprednih če-

vseh tečajnikov si dovoljujem izreči ravnateljstvu in čč. sestram srčno zahvalo za požrtvovalnost in trud, morebitno našo katero koli neokretnost in nerodnost pa prosimo, da se nam blagovoli spregledati.

Udeležilo se je tečaja, kakor nas cenjeni bralec na sliki lahko prešteje, 24 krepkih fantov zadovoljivih obrazov iz vseh vetrov naših krajev. Ob zaključku pa je nam komaj uspelo uloviti na občutljivo fotografsko ploščo g. urednika „Slov. Čebelarja“ in eksaminatorja pri izpitih na tem tečaju v celi njegovi velikosti. Na povabilo nam je namreč šegavo ponudil le svojo brado. Pa čeprav častitljivo bela, se samo z njo nismo zadovoljili.

S kratkim in jedrnatim nagovorom je tečaj otvoril predsednik SČD, g. Žnideršič v navzočnosti predavatelja g. Jože

Udeleženci tečaja za čebel. bolezenske strokovnjake.

belarjev iz raznih krajev Slovenije. Tečaj je bil deloma na Drž. veter. bakteriološkem zavodu v Ljubljani, deloma pa v Marijanišču, ki je bilo po sreči in v naše zadovoljstvo izbrano, da pod onim krovom prejmemo prepotrebno čebelarsko strokovno znanje, kjer je nekdaš neumorno deloval za naše slovensko čebelarstvo in pasel svoje ljubljenske pokojni naš velezaslužni predsednik SČD, prošt Kalan.

V Marijanišču so bili tečajniki preskrbljeni z udobnim prenočiščem in okusno ter obilno meščansko hrano, ki so jo z znano skrbnostjo pripravile čč. sestre. V imenu

Okorna, referenta kr. banske uprave in društvenega tajnika g. Dermelja. Nato je povzel besedo g. ref. Okorn ter v svojem lahko pojmljivem predavanju obrazložil pojave kužnih in nekužnih bolezni odraslih čebel in čebelne zalege, o anatomiji čebele, o vrstah listnega medu in njegove neprikladnosti za zimsko hrano, postopanje pri pregledu čebelnjakov, opravljanju zdravih panjev med okuženimi, razkuževanju in odpremi sumljivega materiala v preiskavo na Drž. bakteriološki zavod.

Popoldanske ure pa je izpopolnil s svojim predavanjem šef veter. odd. kr. ban-

ske uprave, g. dr. L. Hribar, ki je predaval o kužnih boleznih čebel in o njih zatiranju ter prikazal nekoliko mikroskopskih preparatov okuženega materiala. Šef drž. bakteriološkega zavoda, g. dr. Žibert pa je govoril o pravilniku o zatiranju kužnih bolezni.

Predavanja obeh teh gospodov so bila strokovno zelo zanimiva, vendar za nas muharje skoraj preveč učena ter zato, kakor hojev med za naše čebelice, težko prebavljiva.

Nabito polnih glav z raznimi bacili, mikrobi, glivami in koki smo bili že drugi dan tečaja popoldne postavljeni pred izpitno komisijo eksaminatorjev gg. šefa dr. L. Hribarja, referenta Okorna in svetnika Bukovca.

O uspehih izpitov ne morem govoriti, pač pa želim, da jih izpitna komisija razglasi ne da bi kaj olepšala in koga pardonirala,

ker le po potih vsestranske odkritosrčnosti bo mogoče dovesti naše čebelarstvo do vidnih narodnogospodarskih uspehov.

Zadnji dan tečaja je g. referent Okorn še izpopolnil svoje predavanje iz prvega dne in ponovil predelano snov in zaključil s praktičnim razkuževanjem panja in čebelarkega orodja.

Na tem tečaju je bilo od naših priznanih strokovnjakov podano z vidno skrbnostjo obilo temeljnega znanja ter navodil in smernic za koristno delo na terenu.

Naloga udeležencev je sedaj, da ne ostanejo na pol poti, temveč da se z vso vnemo poglobijo in izpopolnijo v splošno korist našega čebelarstva, našim predavateljem v ponos in zadoščenje za njih trud. Kr. banski upravi, ki je tečaj omogočila, pa naj s tem dokažemo, da je podeljeno podporo plodonosno naložila.

J. R.

ČTIVO ZA ZAČETNIKE

Februar

Gorenjec.

Pustili smo naša čebelarja na poti iz Bistrice. Ker je stari Mihovec želel Janeza čimprej naučiti, kako se ravna s čebelami, sta obravnavala delo čebelarja v februarju. Ukaželjni fant je moža kar prehiteval z vprašanji. Zlasti ga je zanimalo, kdaj bodo čebele prvič izletele, zato mu zastavi to vprašanje.

„Lahko se zgodi to takoj okoli Svečnice, zavleče se pa tudi tja v konec februarja,“ nadaljuje mož.

„Delo v tem mesecu delimo na dvoje: redno in izredno. Vzemiva prva redna dela čebelarjeva, ki jih mora opraviti, četudi je bil vesten pri zazimljevanju.

Sneg pred čebelnjakom mora potlačiti s krpljami vsaj pet do deset metrov od žrel, nekoliko metrov pa tudi okrog vsega čebelnjaka. Na trdo sneženo površino mora potrositi primerno snov, ki je toplejša od snega, da varuje padajoče čebele pred otrpnjenjem in smrtjo. Priporočajo v ta namen žaganje in drugo drobnjav, ali jaz rabim kakršno koli listje. Vsaka padla čebela, ki sede na list, potem prav gotovo vstane, ko se odpočije. Žaganje in drugo se kaj hitro utopi v sneg in naredo se one pogubne jamice, iz katerih se čebela tež-

ko skobaca. Navadno prej otrpne in potem umrje. Ako po uporabljáš žaganje in drug drobir, ga moraš natresti tako na debelo, da popolnoma pokrije sneženo skorjo. Čebelar, ki pripravi za prvi izlet okolico čebelnjaka površno, je bolje, da bi niti tja ne stopil.“

„Ampak stric,“ ga prekine Janez, „jaz se vsega tega ne bom nikdar naučil. Vse, kar sem bral v Čebelarjih in še to, kar poveste vi, se mi zdi nekam preveč.“

„Vidiš, sedaj sam priznaš, kar sem ti povedal že v začetku, ko si hotel na vsak način imeti žnideršičevce,“ mu dobrohotno oponese mož. „Le pogum, vse bo šlo. saj ti bom jaz pomagal,“ ga bodri dalje. „Nihče ni padel učen na zemljo, ravno tako tudi ni noben človek že tako učen, da bi se mu ne bilo treba učiti. Pa nehajva za danes, se bova še pogovorila na prvi izletni dan, takrat le pridi k nam.“

„Pa kako bom vedel, da gredo čebele ven, ko nimamo nobenega toplomera pri hiši. Bral sem, da gredo... na, zdaj pa že več ne vem, pri kateri toploti.“

„Saj toplomera tudi ni treba,“ se smeje možic. „Toplomer si sam. Ko boš lepega sončnega dne lahko brez suknjiča na plnem, vedi, da se bodo čebele trebile.“

Triglavsko pogorje se je bliščalo v zimskem soncu, Julijske alpe pa so bile s tolminske

strani pokrite z oblaki kopači, ko je Janez šel k svojemu čebelarškemu botru. Našel ga je vsega razigranega pred čebelnjakom.

„Stric,“ ga nagovori, „pa ste danes strašno dobre volje, pa ne da bi vam že rojile?“

„E, prijatelj moj mladi,“ mu odgovori, „komur v svečanu rojijo, je slab čebelar in ravno danes sem se namenil, da ti bom malo povedal o posledicah slabega čebelarjenja in o izrednih delih, ki jih mora ta čas opraviti tak čebelar, ako hoče, da mu čebele ostanejo žive. Okoli čebelnjaka sem že uredil, kakor sem te učil zadnjič, le dobro poglej kako je. Vidiš, iz posameznih panjev čebele že silijo ven, zdaj jim moram žrela popolnoma odpreti, da se ne bodo priverale pri izletu.“

„Ali bodo letele iz vseh panjev?“, je Janez vprašal.

„Najbrže ne, in taki panji so navadno najboljši. Seveda je lahko to tudi znak smrti družine ali kaj drugega. Vidiš, take sumljive kranjiče v tem času pregledamo samo od spredaj. Ako naletimo na mrtveca, ga nikakor ne smemo pustiti sredi sklada kranjičev, ampak ga je treba odstraniti, da ves sklad ne trpi zaradi izgube toplote. Jaz sem pustil v neki hudi zimi enega mrliča in zavoljo tega sta padla tudi oba sosednja panja. Da pa opraviš delo hitro, odprem sprednjo končnico in vse satje izrežem. Ponavadi vržem vse v ogenj, ker je lahko vzrok smrti tudi kaka bolezen, pa ni vredno, da bi zavoljo malenkosti voska tvegal zdravje drugih družin. Izpraznjeni panj potem dobro zatlačim z otavo ali listjem. Primeri se včasih tudi, da najdemo kak panj popolnoma prazen. Niti ene čebele ni v njem, pač pa vsa zimska zaloga. Za začetnika je to težka uganka, dasi je čisto enostavna. Družina je v pozni jeseni izgubila matico in se neopazno preselila k sosedu. Tudi tak panj ne sme ostati kar tako v skladu kranjičev. Ako je tako mrzlo, da neradi vlačimo panj ven, mu odprem sprednjo končnico in potisnemo med satje večkrat zganjen časopisni papir, žrelo pa dobro zamašimo. Taki panji so navadno začetek pomladanskega ropanja, ako jih pustimo odprte.“

„Tudi panjem, ki trpijo žejo, lahko pomagamo. Spredaj izrežemo za dlan velik sat in nalijemo vanj vode, pri vračanju v panj ga pa postavimo na 1 cm debelo letvo in stal bo v isti legi kot je bil.“

„Največja muka za čebelarja in čebele so v tem času lačni panji. Ako računamo trud in klajo, bodo spomladi taki kranjiči manj

vredni kot nas stane vse to. S tem seveda ni rečeno, da naj lačne čebele kar prepustimo grozni smrti, ampak je samo povedano, da moramo čebele zadostno preskrbeti že jeseni. Kdor pa se kesa svoje malomarnosti ali nevednosti, naj odnese kranjiče v toplo sobo in naj jih vsaj sedaj pošteno nakrmi. Najmanj tri do štiri kile hrane mora dati vsakemu. Odnesti pa jih ne sme prej v čebelnjak, dokler ni zunaj tolike toplote, da čebele že izletavajo. Vedeti moramo, da so čebele v sobi zapustile zimsko gnezdo ter se ne morejo tako lahko zopet stisniti v zimsko gručo. Tisto obujanje od mrtvih je pa tako nevhvaležno delo, da ga ni vredno omenjati. Porabimo s pridom take družine samo pri panjih, ki so brez matice.“

„Stric! Zakaj mi pripovedujete samo o kranjičih, o žnideršičevcih pa nič?“, prekine fant možička.

„Nepočakan si kot burja, le počakaj, vse bo prišlo na vrsto, nič se ne mudi. Le glej, da si boš vsaj malo tega zapomnil, kar sem ti povedal o kranjičih,“ hiti miriti mož neugnanega Janeza. „Vem, da bi rad še danes vse znal, pa to ne gre. Za čebelarjenje v teh panjih boš šele čez čas sposoben. Ne bi videl rad, da bi bil med onimi čebelarškimi šušmarji, ki pravijo, da AŽ panj ni za nič, tega pa ne priznajo, da sami nič ne znajo.“

Pa naj bo za danes teh naukov dovolj: še malo pogledja okoli čebelnjaka in panjev. Čakaj, ta bo pa brez matice, pa ga danes še ne bom naveznil, samo žrelo mu je treba pripreti „na eno čebelo“, da ga ne izvohajo roparice. Lahko mu je pa tudi kaj drugega prišlo na misel, da nori. Vedi, Janez, da čebelar ne sme nikdar prehitro izreči sodbe v dvomljivih primerih, biti pa mora uren pri vsakem delu, ki ga začne pri čebelah.

Tako, sedaj greva pa v hišo, da ti povem še kaj o orodju, ki ga mora imeti čebelar kranjičar. Razne matičnice in druge malenkosti si boš lahko sam naredil, ker čebelar, kateremu narede vse mizarji, ne more delati dobička, nismo v Ameriki.

Matičnice delam sam. Kar eno ti bom dal za vzorec. Za izdelavo vzamem 25 cm debelo desko, ki jo razžagam na 5 cm široke letve. V razdalji 5 cm izvrtam na širji strani 25 cm široke luknje, na ožji strani pa 15 cm. Luknje izvrtam skozi vso debelino lesa. Nato letve razžagam med luknjami na širji strani. Tako dobim kocke v velikosti 5 × 4 cm. Na širšo luknjo pribijem redko žično mrežo, na manjšo (ki gre skozi

sredino večje) pa z enim samim žebličkom 2 mm debelo deščico, tako da jo lahko zasučem stran, na drugo stran pa pride primeren zamašek. V tisti del manjše luknjice nad deščico denemo hrano (sladkorno testo) za matico, na zamašek pa lahko pritrdimo matičnik.

Take matičnice so povsod uporabne: pri kranjcih, pri reji matic in pri A. Ž. panjih. Pri teh izrežeš iz kakega sata samo kos trotovine v velikosti matičnice, daš tja matičnico z matico in porineš sat nazaj v panj. Za ta mesec imaš kar dosti dela z njimi, naredi jih večje število, prav ti bodo poletli.

Dal ti bom še priprost prašilnik, ki je pripraven za kranjčice. Tudi tega lahko sam narediš. V njem so samo zgornje letvice satnikov, tri v enem. Obrnjene so proti žrelu. Dodaš jih lahko kranjčiču, pri katerem je pokrov premičen in sta v stranicah narejeni zarezi za obešanje satov. Tudi teh naredi nekaj, prav ti bodo prišli.“

„Ampak, stric,“ se umika Janez, „jaz tega dela nisem vajen; ne bom zmogel vsega, kar vi zahtevate od mene.“

„Se boš pa naučil! Drugega itak ne moreš pokvariti kot nekoliko koščkov desk. Prav ti bo to znanje tudi pri drugih delih. Žalostno je za vsakega gospodarja, ako nese vsako sekiro nasajat k mizarju. Tudi to je vrlina čebelarja, da je vsak kos mizarja, kar je tudi nekaj. Za februar sem ti dal toliko dela in naukov, da imaš kar dovolj. V marcu, ako bo topel, bova poškilila pa že v A. Ž. panje, da ne boš rekel, da od onih drugih, ki dajo kaj medu, nočem ničesar povedati.“

Iz zgodovine sporov med prevaževalci čebel na pašo in čebelarji domačini v 18. in 19. stoletju

Stane Mihelič.

(Nadaljevanje.)

VII. Spori med prevaževalci čebel na pašo in čebelarji domačini na Goriškem. Uredba okrožnega urada v Gorici o prevažanju čebel na Tolminsko iz l. 1822.

Skoraj istočasno kakor spor med čebelarji, o katerem smo govorili v prejšnjem poglavju, so se vneli tudi prepiri na Tolminskem; okrožni urad v Gorici je moral poseči vmes. Povod spora ni znan; poznamo le ukrepe oblasti. Da bi rešil to perečo

vprašanje, je izdal 21. avgusta 1822 (št. 4617/920) okrožni urad v Gorici za tolminski okraj uredbo,¹ ki se glasi v slovenskem prevodu:

„Zmotno je mnenje tukajšnjih čebelarjev, ki mislijo, da je premalo cvetja za čebele, ki jih mnogo pripeljejo iz tujih krajev na pašo.

Prirodoslovje nas uči, da je čas cvetenja rastlin zelo kratek, in da se v tem času dnevno razvije na milijone novih cvetov, ki jih ne more še tako veliko število čebel izsrkati, ker jim primanjkuje časa, da bi obrale vse, kar jim nudi narava v toliki obilici.

Zato je že patent z dne 8. aprila 1775. l. dovoljeval vsakemu lastniku čebel pripeljati na pašo svoje panje, ne da bi mu smel pri tem delati zapreke tudi lastnik zemljišča sam. Vendar pa je moral čebelar skrbeti, da ni napravil lastniku zemljišča najmanjše škode in je plačal za neškodljivo uporabo zemljišča majhno pašnino, ki pa ni presegala dveh krajcarjev; nosil pa je stroške za čebelnjak in varstvo panjev čebelar sam. Ta predpis je tudi še sedaj vnaprej v veljavi.

Ker pa je vendar le nevarnost, da bi tiste čebele, ki so bolj zdrave (!), bolj živahne in bolj močne, ropale druge, so v nekaterih pokrajinah iz previdnosti določili, da morajo biti na pašo pripeljani panji tako postavljeni, da so oddaljeni v vseh smereh od domačih čebel četrto do pol ure.²

Okrožni urad hoče tudi ta, za kmeta zelo važen razlog, upoštevati in zato določa, da je treba postaviti na pašo pripeljane panje tako, da so oddaljeni od domačih in tistih panjev, ki so bili že prej pripeljani v pašo, na vse strani najmanj četrto ure, t. j. 500 klafter ali 1250 navadnih korakov.

Če je tuj čebelar ta pogoj izpolnil, mu ne more nihče, tudi ne lastnik zemljišča, ugovarjati. Če pa bi kdo hotel postaviti kakršen koli čebelnjak, ne da bi pri tem upošteval predpisano razdaljo, je treba to takoj prijaviti pristojni oblasti, ki bo na postaven način obvestila lastnika čebel, da naj odstrani v teku treh dni po prejemu obvestila svoje čebele, če ne, se bo to zgodilo na njegove stroške.

Nasprotno pa mora oblast ščititi z vsemi postavnimi sredstvi pravice tujih čebelarjev, dokler se ti drže pravnih predpisov.

Zato oblast ne sme dovoliti, da bi (domač; op. pis.) čebelar, ki je imel dotlej le na enem kraju svoje panje, te panje ob času paše porazdelil na več mestih (in tako

preprečil dovoz tujih čebel na pašo! op. pis.). Sploh pa mora oblast paziti, da ne bo mogel nihče na kakršen koli način omejevati pravic do paše.

Oblasti se ni zdelo primerno, da bi bila tukaj določila točen termin, kdaj se smejo pripeljati čebele na pašo, ker rastline ne cveto vsako leto točno ob istem času in je tudi splošno znano za vsak letni čas in kraj, kdaj se prične za čebele paša pod določenimi pogoji. Če mislijo nekatere občine tolminskega okraja, da postanejo bovške čebele, ki so zaradi zgodnje pomladanske paše zelo močne, roparice, če jih prepeljejo na ajdovo pašo v dolino, to še ni noben razlog, da bi prepovedali prebivalcem alpskih krajev prevažanje čebel na poletno pašo, ker je po splošno veljavnih predpisih tudi dolincem prosto in vedno dovoljeno, da prepeljejo svoje čebele na spomladansko pašo v hribe, kar se tudi v resnici v nekaterih pokrajinah dogaja.³ Zato naj si zadnji (t. j. čebelar iz doline; op. pis.) pripiše krivdo samemu sebi, če nima koristi od te pravice (da sme prepeljati čebele na pašo v hribe; op. pis.) — ker je pač premalo skrben — ki bi jo potem tako rad odvil tudi svojemu bolj marljivemu sosedu.“

Že na prvi pogled, ko prečitamo to uredbo, spoznamo, da tisti, ki je uredbo sestavljal, ni imel toliko namena postaviti neke zakonite norme, kakor pa podučiti tiste, ki jim je bila uredba namenjena, t. j. tolminske čebelarje in kmete. V kolikor je dal uredbi pravne norme, je te povzel po že znanih čebelarskih postavah, t. j. po čebelarskem patentu iz l. 1775. in koroški čebelarski uredbi iz l. 1796. Po vsem tem moremo reči, da je goriški okrožni urad skušal s to uredbo doseči iste cilje kakor dunajska vlada z izdajo že navedenih če-

belarskih postav, namreč, da bi istočasno zaščitil domače čebelarje in prevaževalce. To stališče je bilo širše od onega, ki ga je zavzel celovski okrožni urad l. 1815., ko je izdal že znano normalo.

Zanimive so utemeljitve, zakaj se je postavil goriški okrožni urad na stališče, da ni primerno zabranjevati dovoza tujih čebel v pašo:

Predvsem je paše veliko več, kot pa jo morejo izkoristiti vse pripeljane čebele, dalje je prevažanje čebel na pašo nekaj takega, kar bi moral delati vsak čebelar, ako bi hotel imeti res dobiček od čebelarstva. Nikjer ni namreč kraja, kjer bi bila paša vse leto. Zato pa ne sme tisti čebelar, ki se mu iz kakršnih koli vzrokov ne ljubi prevažati svojih čebel s paše na pašo, tega zabranjevati drugim in jim zavidati, če so bolj delavni.

Tudi nam ta naredba jasno potrjuje to, kar sem trdil v poglavju o čebelarskem patentu iz l. 1775.⁴ Oblasti so se sklicevale v tistih avstrijskih deželah, kjer prav za prav ni bila uveljavljena nobena čebelarska postava, v primerih, ko so morale razsojati o čebelarskih pravnih zadevah, na čebelarske postavbe, ki so bile v veljavi v drugih deželah. V tem primeru vidimo, da se goriški okrožni urad sklicuje na čebelarski patent iz l. 1775., kakor da bi bil uveljavljen tudi za Goriško in pa na koroško čebelarsko uredbo iz l. 1796. Posledica tega je bila, da je v teku desetletij nastalo v Avstriji neko običajno čebelarsko pravo, ki so ga rabili v vseh avstrijskih deželah in tudi po Slovenskem. Žal je do danes še zelo malo raziskano.

¹ P., Gesetze u. Verfügungen (III, 4b).

² Glej pogl. VI!

³ Iz doline nosijo spomladi v hribe čebele pri nas zlasti na Gorenjskem in Koroškem!

⁴ Glej pogl. IV!

KOTIČEK ZA RADOVEDNEZE

1. Lani sem si nabavil prve čebele. Imam 1 kranjiča, 2 dunajska panja, 2 koša in 2 A. Ž. panja. Te družine — seveda izvzemši tistih v A. Ž. panjih — bi rad spravil v A. Ž. panje. Kdaj in kako naj to izvršim? D. T. v M.

Vsa tozadevna navodila najdete v Jugovi knjigi „Praktični čebelar“, str. 276. Izposodite si jo pri vaši podružnici. Opozarjam vas pa, da je preseljevanje družin iz sta-

bilnih panjev v mobilne neprijetno in težavno delo, za katerega je treba precej spretnosti in čebelarskega znanja. Zato naprosite kakega dobrega čebelarja, naj vam pomaga, da bo delo opravljeno v redu.

Če se loti preseljevanja začetnik, se lahko pripeti, da bo konec koncev več škode kakor koristi. Želim vam pa s preseljenimi družinami veselja, ne pa žalosti. Saj razumete?

2. Prosim, sporočite mi, od kakšne vrste vrbe je vejica, ki vam jo pošiljam. To vrsto nameravam v svoji drevnici razmnožiti in oddajati, ker sem videl, da jo spomladi čebele zelo obiskujejo. Š. A. v T.

Vejica, ki ste nam jo poslali, ni od vrbe, marveč od črnega jagneda (populus nigra), ki pa ne medi, ker nima mednikov in nudi čebelam samo obnožino. Zastan tega ga ne moremo priporočati za razmnoževanje.

3. Nedavno mi je pravil čebelar iz naše okolice, da mu v ajdovi paši panji z dvema družinama nikdar tako dobro ne napravijo, kot bi po njegovih mislih morale. Panji z eno družino precej več nabere koš panji z dvema družinama. Te združi šele po ajdi. Tik pred ajdovo pašo preseli šibke družine po dve v en A. Ž. panj, eno v medišče, eno v plodišče. Družini ostaneta ločeni do konca paše, potem šele ju združi. Ne more ugotoviti, zakaj ta razlika v donosu, in to vsako leto. O. A., Sv. J. n. V.

Ta „gordijski voz“ razvozla lahko sleherni čebelar, ki zna malo misliti. Potoke tinte smo že porabili za opozorila, da s slabici ni nič in da jih je treba združiti še pred začetkom glavne paše, če hočemo imeti od njih kaj koristi. Saj menda ne domnevate, da bo slabic samo zaradi tega, ker bo v drugem panju, kaj več nabral?

Čebele je treba združiti vsaj teden dni pred prevozom, da se do takrat sprijaznijo in potem z združenimi močmi izkoristijo pašo.

Preseliti morate slabejšo družino k močnejši, da ne bo izguba čebel prevelika. Saj veste, da se bodo vse starejše čebele vrnile na staro mesto in razkropile po sosednjih panjih. Nekoliko ur pred preselitvijo morate panju, ki ga nameravate preseliti, vzeti matico, da se bo družina zavedala osirotelosti. Preselite jo v mraku, ko neha let čebel.

4. Odgovor na več vprašanj: Sophoro japoniko lahko naročite pri Ludviku Kosiju, učitelju pri Mali Nedelji. Tam lahko dobite tudi sadike črnega in domačega javorja, ki mnogo bolje medita kakor češnja.

Kdor bi hotel za prihodnjo jesen kaj sadike sophore, naj sporoči g. Kosiju že sedaj, da mu jih rezervira.

5. Zavoljo vojaške službe sem bil primoran podreti 5 A. Ž. panjev. Rad bi pa ohranil, ako je mogoče, vse lepo izdelano mlado in tudi nekoliko medeno satje, tako da bi ga šele tretjo pomlad porabil za čebele. Naredil bi lesen zaboj za 90 satov in ga

znotraj prevlekel s smolo in strešno lepenko, zunaj pa napojil s karbolinejem. Med sate bi dal časopisni papir. Kaj pravite k temu načrtu? Ali bo treba satje žveplati? Nerad bi to storil! P. A. v R. p. B.

Zaboj le naredite tako, da bo prav dobro zapiral. Glavno je, da bo les dobro suh in ne bo špranj, skozi katere bi mogle večje, da ne govorim o miših. Vse drugo — smolo, strešno lepenko, karbolinej in časopisni papir — pa opustite in denite v zaboj **vrečico paradiklorbenzola** (za 5 din), ki bo varovala satje pred škodljivci. Vrečico vnovič napolnite, čim paradiklorbenzol izhlapi. Sredstvo dobite v lekarni na B., ali pa v drogeriji Gregorič v Ljubljani, Prešernova ulica.

Oprostite, da smo se z odgovorom nekoliko zakasneli. Ni šlo drugače!

6. Že dolgo se ukvarjam z mislijo, kako naj si dam narediti potreben matičnjak (panjičke za rezervne matice), pa se ne morem odločiti, ker vsak hvali svoje kot cigan svojo torbo.

Jug priporoča A. Ž. panje, prirejene nalašč za to. Prepričal sem se, da A. Ž. panj na 9 satov nič kaj ne ustreza namenu, ker sta krajna dva oddelka na 2 sata premajhna.

Ako bi naredil toliko širšega, da bi imel 3 oddelke po 3 sate, potem ne gre v sklad med panje. Da bi se izognil tej nevšečnosti, bi moral narediti vsaj 3 panje enake širine. Potem bi jih lahko zložil v sklad drugega na drugega. Treh takih panjev pa samo za rezervne matice ne rabim. Torej bi mi preostalo le še, da naredim tri panje na 11 satnikov in od teh enega priredim za matičnjak, druga dva pa uporabim za družine.

Verbič priporoča majhne panjičke na 3 sate, izdelane iz 1 cm debelih desk, ki bi utegnili biti res praktični, samo ne vem, kako bi rezervne družinice prezimovale v njih. Mislim, da bi jih bilo treba že malo bolje izdelati, še posebno sprednjo steno, ali pa jih djati čez zimo še v kak poseben zaboj.

Žnideršič priporoča Kleinov matičnjak, ki je gotovo tudi zelo praktičen, ali ima to slabo stran, da je precej kompliciran za izdelavo in zaradi tega precej drag. Njegova slaba stran je, da se ne more postaviti v čebelnjak.

Drugi zopet priporočajo eksportne panje na 7 ali več satov z odgovarjajočo pregrado. Pri toliki šari se je res težko odločiti za najboljše. Sploh se v tem pogledu opaža

velika praznота v našem čebelarstvu, ki bi jo bilo vsekakor treba zamašiti.

Do sedaj imamo rešeno vprašanje enotnega panja in plemenilnika, kar vsekakor zavidno reprezentira naše čebelarstvo, glede matičnjakov pa vlada velika neenotnost, ki prihaja do izraza tudi na naših razstavah.

Obračam se torej na Vas g. urednik s prošnjo, da mi pomagate iz te zadrege in svetujete, kako naj zase rešim to vprašanje. A. H. v M.

Svoje čase smo preizkušali vse mogoče panje in panjičke za prezimovanje malih družinic z mladimi maticami, toda našli nismo ničesar popolnoma zadovoljivega. Kar se je obneslo v večjih čebelarskih obratih, ni godilo malim čebelarjem in obratno. Verujte mi, primerno razdeljen A. Ž. panj je pri manjšim čebel. obratu še najboljše prebivališče za rezervne družinice.

A. Ž. panje, ki jih priporoča Jug v svoji knjigi, je uvedel v naš čebelarski obrat pisec teh vrstic. Pa ne mislite, da je to storil kar tako brez preudarka. Na tej reči je „glodal“ mnogo let in končno vendarle dosegel nekaj dobrega.

Predpogoj za dobro in varno prezimovanje rezervnih matic (družinic) so trije sati. Ni treba, da bi bili ravno 25×40 cm veliki, toda trije morajo biti, da ima družinica vsaj dve zavarovani ulici na razpolago.

Drugi pogoj je, da družinico, ki ste ji vzeli matico, brez težav združite s sosednjo.

Tretji pogoj je, da so družinice nameščene v skupni hišici — panju, da pozimi druga drugo grejejo.

Vse to je bilo upoštevano pri matičnjaku v A. Ž. panju, ki je imel prvotno tri oddelke v plodišču, tri pa v medišču ter premične ločilne deske. Pozneje so ga pokazili, bodisi da so ga preuredili na devet satov (ena družinica na 3 sate, 2 na 2 sata), ali pa samo za 2 družini na 4 sate.

Svetujemo vam, da si omislite matičnjak, kakršen je opisan v Jugovi knjigi. Nad njim in pod njim namestite A. Ž. panje na 11 satov. Če se vam zde preveliki, imejte v njih namesto enajstega sata ločilno desko v velikosti sata. Tu je mnogo čebelarjev, ki imajo panje na 10 satov, pa so včasih še premajhni.

Nekateri čebelarji imajo za prašilčke panjičke na 3 sate iz prav tankih desk. Narejeni so tako, da gredo trije prav na tesno v plodišče A. Ž. panja, trije pa v medišče. Zakaj naj bi bili v A. Ž. panju še posebni panjički, ne vem. Morda zato, da čebelar

lahko proda ali prenese celo družinico. Morda bi še kdo izmed naših bralcev znal kaj drugega povedati? Naj se oglasi!

7. Ali je res, da se mora v izrojencu vsa zalega poleči, preden začne mlada matica zalegati? Zakaj zaleže matica, kadar panj prelega, samo enega ali dva matičnika?

O vsem tem je SČ že pred leti pisal. Resnica je, da takrat, ko začne v izrojencu mlada matica zalegati, običajno ni več stare zalege. Nikakor ni res, da bi mladica začetek zaleganja zavlačevala toliko časa, da se vsa zalega prejšnje matice poleže. To je le videz, ki nima stvarne podlage.

Stara matica neha zalegati nekoliko dni pred prvim rojem, nekatera kak dan prej, nekatera kak dan pozneje, vsekakor pa najkasneje po zaleženju zadnjega matičnika, recimo štiri dni pred prvim rojem. Znano je, da traja razvoj matice 15–17 dni, čebele pa 21 dni.

Matice se tedaj 5–6 dni prej izležejo kakor čebele. Recimo, da je panj dvakrat rojil in so si čebele izbrale za bodočo mater katero izmed nazadnje zaleženih matic, kar se običajno tudi zgodi, ker gredo starejše mlade matice s prvim in drugim rojem. Izvoljena matica se izleže, kakor že povedano, 5–6 dni pred zadnjimi čebelami. Toliko dni pa potrebuje, da postane parna, sposobna za praho in godna za zaleganje. Ko matica zapusti svojo zibelko, še ni parna in izleti lahko šele čez 3 dni na praho. Ko se vrne, še ni zmožna za zaleganje. Sedaj se ji začnejo razvijati jajčniki in šele po približno dveh dneh lahko znese prva jajčeca. Medtem pa se je plegla že vsa stara zalega.

Sedaj boste razumeli, zakaj običajno ni več stare zalege v panju, ko začne mladica zalegati. Toda nikar ne mislite, da je vedno tako. Včasih panj samo enkrat roji in se mlada matica opravi, ko je v panju še dovolj stare zalege. Ali naj z zaleganjem potem odlaša? Saj ji to ni mogoče! Narava jo k temu prisili. Uvažujte tudi, da ostane matica parna le kratko dobo. Če takrat ne gre na praho, postane jalova, ker ji parnost mine.

Zakaj zaleže matica samo enega ali dva matičnika, kadar panj prelega? Čemu več? Saj jih panj ne rabi več, ker ne namerava rojiti. V prelegajočem panju stara matica ne prekine zaleganja in izvršuje svoje dolžnosti še potem, ko se je mladica že oprasila. Včasih zalega še prav dolgo, po več mesecev, dokler se čebele tako rekoč ne prepričajo o dobri kakovosti mladice.

OPAZOVALNE POSTAJE

Mesečni pregled za december 1939

Kraj	Višina nad morsko	Panj je teže										Toplina zraka			Dni je bilo								
		pridobil v			izgubil v			v mese- cu čistih dkg		največ pri- dobil	naj- višja	naj- nižja	sred- nja me- sečna	izletnih	deževnih	snežnih	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih			
		1.	2.	3.	1.	2.	3.	pri- dobil	po- rabil												dkg	dne	C°
		mesečni tretjini dkg																					
Blejska Dobrava . . .	577	—	—	—	50	35	40	—	125	—	—	+ 7	-18	- 4'96	2	3	—	16	8	7	—		
Breg-Križe	483	—	—	—	10	10	10	—	30	—	—	+ 4	-20	- 2'00	—	7	3	16	5	10	6		
Kranj	385	—	—	—	20	25	30	—	75	—	—	+10	-22	- 1'48	4	4	7	14	7	10	4		
Virmaše-Škofja Loka .	361	—	—	—	10	5	45	—	60	—	—	+ 8	-19	- 0'09	—	4	7	18	2	11	11		
Tacen-Šmarna gora . .	314	—	—	—	25	20	65	—	110	—	—	+10	-20	- 0'09	2	5	4	16	3	12	8		
Barje	289	—	—	—	15	10	50	—	75	—	—	+11	-20	- 1'08	2	4	4	17	11	3	3		
Dob	305	—	—	—	25	10	15	—	50	—	—	+12	-24	- 1'58	1	5	4	20	5	6	3		
Rova	350	—	—	—	25	15	10	—	50	—	—	+11	-17	- 0'48	2	5	5	16	2	13	5		
Mekinje	415	—	—	—	30	20	70	—	120	—	—	+10	-21	- 1'47	2	8	6	17	3	11	18		
Škorno-Novi kloster .	450	—	—	—	40	30	30	—	100	—	—	+16	-17	+ 1'32	2	4	5	14	13	4	19		
Sp. Ložnica-Žalec . . .	252	—	—	—	10	10	25	—	45	—	—	+14	-23	- 2'11	1	4	6	14	9	8	10		
Leveč-Sl. Bistrica . . .	355	—	—	—	25	25	0	—	50	—	—	+14	-25	- 2'87	1	4	6	21	9	1	6		
Muta	387	—	—	—	20	10	20	—	50	—	—	+ 6	-23	- 4'45	—	3	5	16	9	6	24		
Sv. Lovrenc-Pohorje . .	442	—	—	—	25	20	35	—	80	—	—	+ 9	-19	- 2'75	2	6	5	12	7	12	10		
Sv. Duh-Selnica	536	—	—	—	15	10	25	—	50	—	—	+10	-19	- 2'46	2	2	5	15	8	8	10		
Selnica ob Dravi	324	—	—	—	15	15	40	—	70	—	—	+12	-19	- 1'80	2	5	6	16	8	7	9		
Studenci-Maribor . . .	265	—	—	—	35	20	45	—	100	—	—	+ 9	-23	- 3'69	2	4	5	15	4	12	6		
Mala Nedelja	279	—	—	—	5	25	50	—	80	—	—	+ 9	-16	- 3'18	2	3	6	18	6	7	5		
Cezanjevci	182	—	—	—	20	0	50	—	70	—	—	+10	-23	- 3'20	—	2	4	16	2	13	7		
Turski vrh-Ptuj	336	—	—	—	25	20	30	—	75	—	—	+13	-16	+ 0'14	2	3	5	14	9	8	5		
Nedeljica-Turnišče . . .	170	—	—	—	0	20	10	—	30	—	—	+12	-20	- 1'54	2	2	4	17	6	8	4		
Žetale-Rogatec	322	*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Rogaška Slatina	224	—	—	—	0	10	15	—	25	—	—	+11	-16	+ 0'93	2	4	4	14	5	12	13		
Donačka gora-Rogatec .	397	—	—	—	0	50	0	—	50	—	—	+10	-22	- 0'22	1	3	3	17	3	11	7		
Kozje	307	—	—	—	10	15	25	—	50	—	—	+ 8	-17	- 0'48	3	1	4	12	19	—	7		
Leskovec-Krško	168	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Brežice okolica	156	—	—	—	0	20	15	—	35	—	—	+14	-25	- 3'46	2	5	8	29	2	—	3		
Toplice-Dol.	179	—	—	—	20	25	40	—	85	—	—	+ 8	-19	- 1'82	—	6	4	16	4	11	7		
Krka	300	—	—	—	15	15	10	—	40	—	—	+13	-18	—	1	3	4	19	4	9	16		
Št. Janž-Dol.	347	—	—	—	15	20	20	—	55	—	—	+10	-21	- 2'14	4	4	4	15	3	13	7		
Št. Vid-Stična	360	—	—	—	80	20	30	—	130	—	—	+10	-26	- 3'46	3	2	6	22	4	5	1		
Cerknica	575	—	—	—	0	0	40	—	40	—	1	+10	-17	- 1'67	3	6	5	18	3	10	15		
Sv. Gregor-Ortnek . . .	736	—	—	—	25	25	15	—	65	—	—	+10	-17	- 0'25	3	4	7	8	8	15	24		
Novo mesto	180	—	—	—	15	15	15	—	45	—	—	+12	-20	- 0'30	4	3	7	19	1	11	1		
Šmarjeta	375	—	—	—	20	30	20	—	70	—	—	+19	-17	—	4	5	8	17	5	9	20		
Valpča vas	280	—	—	—	20	15	30	—	65	—	—	+12	-17	- 0'20	2	3	6	18	12	1	11		

Sv. Lovrenc ima Lüfteneggerja, vsi drugi AŽ panj.

V letošnjem decembru smo imeli takoj v začetku nekoliko toplejših dni, ko so čebele lahko izletavale. V splošnem pa je bil ves mesec hladen, proti koncu prav strupeno mrzel zimski mesec. Saj je ponekod padlo živo srebro celo do 24°C pod ničlo. Polovica vseh postaj je imela tisti čas ponoči mraza okoli -20°C. Zaradi tega je tudi srednja decembrska toplina le -1,6°C, kar

je daleč za dolgoletnim povprečkom, ki znaša za december v naših krajih nekako le -0,9°C.

Poraba medu v tem mesecu kaže zelo nenotno sliko; koleba od 25 dkg, ki jih kot najnižjo porabo izkazuje panj v Rogaški Slatini, pa do 130 dkg, ki jih je porabil opazovani panj v št. Vidu pri Stični. Povprečna mesečna poraba bi bila 65 dkg in se

okrog tega povprečka drži nad $\frac{3}{4}$ vseh panjev. Le 4 postaje so imele porabe nad 1 kg.

Doslej so panji dobro prezimovali in upajmo, da bodo dobro pretolkli tudi nadaljnje zimske nepravilnosti, posebno, ker nam od vseh strani prerokujejo, da bo leto 1940.

izborna „medeno“ leto. To bi se nam vsem pošteno prileglo, po tolikih suhih letih.

Povpraševanje po medu je precejšnje, le žal, da so čebelarjeve zaloge zelo pičle, da ne rečem ravno prazne. Skrbni čebelarji varčujejo z ajdovcem, ki jim bo posebno rabil za pomladansko pitanje.

Bilanca Društvene čebelarne dne 31. decembra 1939

Imovina	din	p	din	p	Dolg	din	p	din	p
Gotovina v blagajni			8.135	75	Upniki:				
Vloga v Podružici					posojila za nakup				
P. H. v Ljubljani			13.176	50	medu in voska	100.000	—		
Vloga v Mestni hranilnici v Ljubljani			5.040	—	razni dobavitelji	1.744	—	101.744	—
Za oga blaga			318.341	25	Premoženje:				
D. lžnki			36.044	50	prenos iz leta 1938	290.000	—		
Predplačilo za blago			9.006	—	dobiček v letu 1939	30.000	—	320.000	—
Inventar:									
pro ljalne	25.000	—							
satnišnice	7.000	—	32.000	—					
			421.744	—				421.744	—

Račun izgube in dobička dne 31. decembra 1939

Izguba	din	p	din	p	Dobitek	din	p	din	p
Trgovski stroški:					Kosmati dohodek pri				
plače	53.310	—			prodaji blaga			134.584	89
davščine	735	—							
zavarovalni prispevki za uslužbence	6.018	50							
zavarovalnina proti požaru in vltomu	1.048	—							
oglasil in reklama ter izdaja cenika	7.142	—							
kurjava, razsvetljavanje in vodarina	3.302	50							
poprava inventarja in adaptacije	7.517	—							
pristojbine za Zvezu trgovcev, za telefon in P. H.	2.387	24							
Ostali mali izdatki	10.692	25	92.152	49					
Odpis od vrednosti inventarja			10.488	—					
Nabava omota za nadrobno prodajo			1.944	40					
Dobiček v letu 1939			30.000	—					
			134.584	89				134.584	89

V Ljubljani, dne 19. januarja 1940.

Vodja: Adolf Arko.

Pregledala in v redu našla: Franc Resman, Ivan Šmajdek.

Čebelarji!

Kupujte čebelarske potrebščine v „Društveni čebelarni“!

Pošiljanje lista. Ponovno obveščamo vse naše člane, da smo drugo številko Slov. Čebelarja poslali le onim članom, ki so članarino do 20. januarja poravnali in onim članom, katere so podružnice prijavile. Prosim, naj nam čebelarji to oprostite, a zaradi vsakoletnih zastankov na članarini ni drugega izhoda. Prosim pa vse naše člane, naj nam ostanejo kljub temu zvesti in pošljejo članarino nemudoma, da jim bomo mogli list čimprej dostaviti. Po prejemu članarine in podružničnih prijav bo uprava lista poskrbela, da bo naročnik prejel vse že izišle številke.

Naznanilo. Po sklepu širšega odbora bo letošnji redni društveni občni zbor dne 7. aprila t. l. v Ljubljani. Vabilo bo objavljeno v Čebelarju za mesec marec. Podružnice opozarjamo, da izvolijo delegate za občni zbor ter njihov imena sporoče glavnemu odboru. Neprijavljeni delegati ne bodo smeli glasovati.

Zaostala članarina. Ko je uprava sklenila obračun o lanski neplačani članarini, se je pokazala izredno visoka številka, ki bo objavljena v društvenem obračunu. Zaradi neplačane članarine je društveno poslovanje v neprijetnem položaju. Zamudniki kar nočejo slišati naših prošelj. Dosegli so odločne ukrepe glede pošiljanja lista, kar bo v škodo tudi drugim rednim članom, dosegli pa bodo tudi, da jih bo društvo, četudi nerado, izročilo pravnemu zastopniku. Prosim zato ponovno: pošljite zaostalo članarino!

Izplačilo sotrudniške nagrade. Doslej je uprava pošiljala sotrudnikom nagrade po končnem letnem obračunu. Po sklepu odbora bo uprava odslej izplačevala sotrudniško nagrado sproti, če bo to sotrudnik želel.

NAŠE PODRUŽNICE

Občni zbori podružnic

Podružnica v Dol. Toplicah bo imela občni zbor dne 11. februarja ob 8. zjutraj pri g. Mariji Pelko. Prosim vse člane, naj prinesejo članarino za leto 1939. in 1940., da bo mogoče urediti pošiljanje Slov. Čebelarja.

Podružnica Sv. Trojica v Slov. gor. sklicuje redni letni občni zbor na dan 11. februarja v novem Društvenem domu z običajnim dnevnim redom. Vabljeni so vsi člani in nečlani.

Čebelarska podružnica Zagorje ob Savi bo imela občni zbor v nedeljo, dne 18. februarja ob 9. dopoldne v gostilni g. Ašiča Alojza na Lokah. Vsi čebelarji, tudi nečlani, vabljeni. — S seboj prinesite denar za članarino, kakor tudi voščine, namenjene za kuho. — Tajnik.

Podružnica v Šmartnem ob Dreti bo imela občni zbor dne 18. februarja ob 2. popoldne v Gasilskem domu v Šmartnem ob Dreti.

*

Podružnica Goriče pri Golniku priredi dne 18. februarja ob 15. uri po občnem zboru v

Predavanja. Da bo mogoče osrednjemu odboru razvrstiti predavanja, ki jih žele imeti podružnice to spomlad, prosimo, da nam podružnice v teku meseca februarja sporočijo, če želijo imeti predavanje, kje naj bi bilo, koga žele za predavatelja in o čem naj predava. Podružnice na bivšem Štajerskem naj to sporočijo Zvezi v Mariboru, podružnice na Gorenjskem Zvezi v Kranju, vse ostale pa naravnost osrednjemu društvu. Podružnice, katere žele, da bi pri njih predaval g. čebelarski referent banske uprave Josip Okorn, naj tozadevno prošnjo pošljejo naravnost banski upravi. Vsako predavanje pa je z dopisnico sporočiti osrednjemu društvu, ki vodi seznam vseh predavanj. Za predavanja naj predvsem prosijo posebno one podružnice, ki ga že dalj časa niso imele.

Plačila. Da ne bo neljubih pomot, prosimo vse naše čebelarje, da strogo pazijo, komu nakazujejo denar. Vsa plačila za čebelarske potreščine in med je nakazovati po položnici štev. 15.645, za članarino in kupnino za sladkor ter knjige pa po položnici štev. 11.066.

Denaturiran sladkor. Podružnice in posamezni člani osrednje društvo neprestano pozivajo, da bi izposlovalo denaturiranje sladkorja z žaganjem in soljo, namesto s papriko. Odbor je zaradi izposlovanja tega ubral že vsa mogoča pota in je društveni tajnik tudi osebno interveniral pri finančnem ministru v Beogradu, a vsa naša prizadevanja so bila zaman. V tolažbo bodi omenjeno, da bomo odslej dobivali kristalni sladkor in ne več sladkor v prahu. Mislimo, da bo zato mogoče škodljivi vpliv paprike — če je res škodljiv — kolikor toliko odpraviti.

Društvenem domu važno predavanje g. Janka Ravnika, tajnika Zveze čeb. podružnic Antona Janše v Kranju". Udeležba za člane obvezna.

Ljubljanska podružnica bo imela prihodnjo sejo v torek, 15. februarja, v običajnem lokalu pri „Nacetu“ na Šmartinski cesti. Vsi čebelarji ste iskreno vabljeni!

Podružnica v Tacnu je opravila svoj občni zbor dne 24. dec. l. l. Odbor je ostal stari. Število članov 28, 5 sej, 4 sestanki. Priredili smo veselico s tombolo, katere čisti dobiček je namenjen za izboljšanje čebelne pasme. Imeli smo tudi predavanje o prestavljanju in o rojih. Predaval je g. J. Mayer. — Letna paša je bila slaba. Čebelarji so morali čebele krmiti s sladkorjem in združevati panje.

Odbor sporoča članom in nečlanom, da bo dne 11. februarja ob 14. uri v gostilni pri Koširju predaval g. Okorn, ref. za čebelarstvo pri kr. banski upravi. Vljudno vabljeni vsi čebelarji!

Podružnica v Vodichah je imela redni letni občni zbor dne 27. decembra l. l. Članov je

imela 12. V odbor so bili soglasno izvoljeni: Valentin Trampuš za predsednika, Franc Jerb za podpredsednika, Franc Zihel za tajnika in blagajnika, za odbornike pa Andrej Rosulnik, Jože Verbič in Cene Kranjec; za delegate pa Miha Podboršek in Cene Kranjec. Računi so bili v redu in od pregledovalcev računov odobreni. Člani so zazimili 181 A. ž. panjev, 27 eksportovcev, 11 kranjičev in 1 pavlinovca. Na zboru je bil na predlog člana g. profesorja C. Kranjca sklenjeno, naj bi se člani zanimali in poizvedovali za primerna pasišča v pomladanski dobi, kjer naj bi podružnica postavila čebelnjak. Nadalje je bilo še sklenjeno, naj bi se podružnični člani večkrat v letu sestali pri določenih čebelnjakih in se pogovorili o čebelarstvu.

Podružnica v Velenju je imela občni zbor dne 6. januarja. Po objavi došlih dopisov je poročal tajnik in blagajnik o delovanju podružnice v minulem letu ter očitno delo za bodoče in bodril navzočne k vztrajnemu in vzajemnemu napredku pod okriljem čebelarске organizacije. Po pregledu blagajne in sprejemu razrešnice je bil izvoljen nov odbor: za predsednika Spegel Franc, za podpredsednika Tajnšek Matevž, za tajnika in blagajnika Pokrznik Ferdo, za odbornike: Mlinšek Fran, Friškovec Miha in Tajnšek Josip. Novi predsednik je z lepim apelom na navzočne zaključil občni zbor.

Podružnica Logatec je imela občni zbor dne 6. januarja. Predsednik je podal poročilo o delovanju v preteklem letu, ter se v svojem poročilu spomnil umrlih članov tajnika Smoleta Slavka iz Gor. Logatca in Križaja Antona iz Rovt nad Logatcem, katerega vsi pogrešamo kot stalnega obiskovalca podružničnih občnih zborov. Čeprav je nosil čez sedem križev na rami, se ni ustrašil še tako slabe peš poti in do dve uri hoda. Bodi jima Bog dober plačnik. Občnega zbora se je udeležilo 20 članov. Želja vseh pa je bila, da bi se članstvo vsaj občnega zbora moralo udeležiti polnoštevih. Zaradi smrti tajnika je podal njegovo poročilo predsednik, blagajniško poročilo pa blagajnik. Za bodoče leto si je članstvo izbralo sledeči odbor: Predsednik Maček Avgust, namestnik De Gleria Anton, tajnih Hribalj Franc, blagajnik Maček Jože, vsi iz Dol. Logatca, v odbor pa so prišli Brenčič Jože iz Rovt, Šemrov Janez iz Gor. Logatca in Petkovšek Franc iz Gršarevc. Na občnem zboru se je največ razpravljalo o načrtu, kako omejiti prevelik dovoz čebel na spomladansko in tudi poletno travniško pašo. Občni zbor je sklenil, naj odbor napravi potrebni načrt za vsak okraj, katerega naj predloži občinam, ki bodo potem sporazumno z domačimi čebelarji oddale pasišča prevaževalcem. Zato opozarjamo prevaževalce, naj ne postavljajo čebel na poljubna mesta in naj imajo toliko obzirnosti, da ne bodo silili v bližino domačih čebelarjev, marveč upoštevali pri postavitvi čebel razdaljo, ki jo predpisuje uredba. To zahtevamo za spomladansko in travniško pašo. Kadar bo gozd medil, bomo sami toliko kolegijsalni, da bomo to sporočili. Takrat pa nas le zasujte s svojimi muhami! Bodite pa zavedni čebelarji in nam ne kvarite cene medu, kakor se je to godilo leta 1937., ko so nekateri prodajali med po sramotni ceni. Da je logaški okraj precej mrzel, nam potrjuje pogovor, ki pravi, da so se furmani bali logaškega

mraza, planinske ošabnosti in postojnskih pravic. Zaradi mraza se tudi naše muhe precej pozno razvijejo ter smo zavoljo tega primorani, da se borimo proti prezgodnjemu dovozu tujih čebel, da s tem damo možnost domačim čebelarjem za miren razvoj.

Upajmo, da bodo čebelarji-prevaževalci upoštevali te naše nasvete ter s tem tudi sebi prihranili nepotrebno jezo in stroške.

Cebelar Zajačkar.

Občni zbor podružnice v Trbovljah se je vršil dne 26. novembra 1939. Navzočih je bilo 24 članov. Osrednje društvo je zastopal urednik Slov. Čebelarja.

Uvodoma je poročal g. predsednik, da je podružnica izvolila svojega bivšega predsednika g. Lebarja Franca za svojega prvega častnega člana in mu v znak priznanja za njegovo delo pri podružnici poklonila prav lično izdelano častno diplomu. Na kratko je orisal delovanje g. Lebarja, ki je predsedoval podružnici dolgih 17 let. Nato se je oglasil k besedi tudi g. Bukovec, ki je kot zastopnik Osrednjega društva čestital jubilaru in mu izrekel zahvalo in priznanje za njegovo delo, ki je bilo neumorno in vztrajno. Ginjen se je zahvalil g. Lebar in poudarjal, da je vedno z veseljem delal pri podružnici, v kolikor je to bilo mogoče v danih razmerah. Navzočni člani so z živahnim ploskanjem počastili svojega častnega člana.

Nato je poročal tajnik o delovanju podružnice v preteklem letu. V teku leta je imela podružnica 37 starih članov, med letom jih je pristopilo 6 in 1 direktni član, skupaj 44. Umrla sta 2, tako, da jih je ostalo konec leta 42. Podružnica na članstvu počasi, a stalno pridobiva. Leto 1939 ni bilo ugodno za nas. Sv. Ambrož nam ni bil naklonjen. Lonci članov so ostali prazni, žepi pa tudi, ker smo morali globoko seči vanje, da smo si nabavili sladkor za pitanje. Pomlad je bila lepa in ugodna, kakor že dolgo ne. Panji so se izvrstno razvijali, rojenje je bilo dobro, praha matic slaba. Ali maj in junij sta bila izredno mokra. Roje smo morali pitati; skoraj večina rojev satnic niti do delala ni. Tako smo se nekako prerili do jeseni, brez vsake posebne medene zaloge. Upali smo na ajdo. Žal je bilo takrat, ko je cvetela, prahu. Le zadnje dni avgusta in prvi 3 dnevi septembra so bili zelo ugodni. Čebele so nosile kakor za stavo, močni panji so nabrali dovolj zaloge za zimo, slabjšim smo morali dodati. Člani so zazimili 374 panjev (338 AŽ panjev, 5 kranjičev in 31 drugih). Marsikdo je mislil, da jih zazimuje zadnjikrat. Vendar so dobri čebelarji preskrbeli svoje čebele, kljub negotovosti in živčni razrvanosti, ki je zajela ves svet.

Podružnica je imela v teku leta izredni občni zbor zaradi notranjega trenja in neumestne kritike. Posledica je bila, da je odstopil odsek za izboljšanje paše in predsednik g. Hauck. Izredni občni zbor je nesoglasje izgladil in delo podružnice se je nadaljevalo.

V teku leta je imel odbor 2 seji, več sestankov, na katerih so se temeljito obravnavale vse tekoče zadeve podružnice. Priredila sta se dva tečaja odnosno sestanka, eden v Hrastniku pri čebelnjaku g. Jenka, kjer je imel lepo predavanje g. Bukovec, drugega pa v Trbovljah, kjer je predaval predsednik g. Hauck. Tečaj za kuhanje voska je vodil g.

Jenko v Hrastniku. Skuhalo se je 82,15 kg vosčin in dobilo 41,50 kg voska. Inventar se ni izpremenil, pač pa je odbor sklenil, da bo prodal stari parni topilnik. Podružnica je prejela in odposlala tekom leta 49 dopisov, kar je še enkrat več kakor lausko leto. Težave so bile s finančno kontrolo glede seznama za nabavo sladkorja. Nov seznam, in sicer vseh članov podružnice, je sedaj potrjen in bodo lahko vsi člani sladkor kupovali v Čebelarji do 31. avgusta 1940, seveda, če bo na razpolago. Umrli sta člana g. ravnatelj Burger iz Hrastnika in posestnik g. Škorjanc Franc iz Knezdola. Slednji je bil zvest član podružnice od njene ustanovitve. Navzočni so počastili oba s „Slava“ klici.

Sledilo je blagajniško poročilo, iz katerega je razvidno, da je imela podružnica konec leta 1939 206,63 din prebitka.

Velike težkoče so bile z izterjevanjem zaostale članarine. Podružnica nima napram osrednjemu društvu nikakih dolgov. Sprejeti so bili naslednji sklepi za redno poslovanje:

1. Vsi člani so dolžni, da brezpogojno plačajo članarino, ne glede nato, če neredno dobivajo Čebelarja, ali ga sploh ne dobivajo. Pri zadeti so dolžni, da list direktno ali po podružnici reklamirajo.

2. Člani so dolžni plačevati članarino le pri podružnici. Za direktne člane podružnica ne odgovarja in zanje ne bo plačevala zaostale članarine.

3. Osrednje društvo naj ne prilaga Čebelarju poštnih položnic in izkaznic. **Nakaznice naj pošlje naravnost podružnici za vse člane.**

4. Članarino je plačati, če le mogoče, takoj v začetku poslovnega leta.

5. Podružnica v bodoče nikakor ne bo posojala nečlanom orodja. S tem jih bo morda privabila, da pristopijo k podružnici. Ravno tako naj člani ne posojajo orodja in naj ob vsaki priliki vabijo nečlane k pristopu k podružnici.

6. Sprejeta sta bila predloga gg. Jenka in Černeta, da se nabavijo nove vreče za kuhanje voska in da se da popraviti točilo, ki se nahaja v Trbovljah.

7. Nabavila se bo nova tehtnica za 100 kg.

8. Priredila se bosta 2 tečaja, in sicer spomladi v Retju pri g. Gričarju, jeseni pa v Trbovljah pri g. Sušniku.

Rač. pregledovalca sta izjavila, da sta pregledala blagajniško knjigo in našla vse v najlepšem redu, zato predlagata, da se da blagajniku odveza s pohvalo. Predlog je bil soglasno sprejet.

Izvoljen je bil nov odbor za leto 1940: za predsednika g. Hauck, za podpredsednika g. Jenko, za tajnika in blagajnika g. Lunder, za odbornike gg. Ašenberger, Bizjak, Bantan, Pust in Jerman; za rač. pregledovalca gg. Sušnik in Kreže, za namestnika pa Jager in Čamer.

Za delegate za občni zbor Slov. čeb. društva so bili soglasno izvoljeni gg. Hauck, Jenko in Lunder.

Nato je povzel besedo naš stari prijatelj in predavatelj g. Bukovec. Predaval je o prezimovanju čebel in o delu v čebelnjaku v zgodnji spomladi. Svoje predavanje nam je poživil z risanjem na tablo, kjer nam je prav nazorno pokazal, kaj prav za prav dela čebelna družina po zimi v panju. Svoje predavanje je razdelil na tri dele, povezane lepo med seboj in nam govoril eno uro in pol. Poslušali bi ga kar naprej, saj tako lepo po domače in šegavo pripoveduje, kakor malokateri predavatelj. Da, takih predavateljev nam je treba, ki bodo znali vžgati z besedo in podružnice ne bodo spale. Predsednik se je lepo zahvalil za zanimivo in res strokovnjsko podano predavanje z iskreno željo, da se predavatelj čimprej zopet oglasi pri nas.

Sprejet je bil delovni načrt za leto 1940., ki ga je predlagal g. Lunder:

1. Podružnica naj napravi prošnje za podporo za nabavo medečih rastlin.

2. Nabavilo se bo koščičasto sadje, predvsem češnje hrustavke iz priznanih drevesnic, dalje medena detelja, švedska detelja, boreč in žajbelj. O nabavi drugih medečih rastlin bo sklepal odbor.

Da se poživi blagajna, bo podružnica v poletju priredila čebelarstvo veselico.

Občni zbor podružnice Šmartno-Litija je zaradi občeletosti predsednika odgođen do nedelje 25. februarja. Vršil se bo ta dan ob 9. uri v ljudski šoli v Šmartnem. Na sporedu je razen običajnih poročil in volitev tudi predavanje g. V. Rojca. Pridite v polnem številu in pripeljite s seboj še druge, doslej neorganizirane čebelarje.

D R O B I R

Preprečevanje rojev je pri večjem številu panjev jako težavno, zlasti kadar kaže, da nameravajo skoraj vsi panji znoreti. Takrat je čebelar ves zbežan in dostikrat ne ve, kaj naj stori, da se ubrani rojev. Če so roji zgodnji, zlo še ni tako veliko, toda če začnejo n. pr. roji prihajati po kostonjevi paši, ko je čebelarju samo do tega, da bi ohranil panje pri moči za ajdovo bero, se vsak pameten čebelar rojev boji kakor vrag križa.

Kaj tedaj storiti? Matičnike izrezati? Pamenten nasvet, toda vražje delo, ki se mu čebelar izogne, če le more. Saj nikdar nismo za trdno prepričani, da nismo kakega prezrli. Vrh tega je delo zelo zamudno. V takem primeru je bolje, da sate enostavno obrnemo, postavimo „na glavo“. To pa ima pomen samo tedaj, ko matičniki še niso pokriti. Potem matične žerke v mlečku tako rekoč utonejo in panj ne roji.

Zanesljivo sredstvo za preprečevanje drugecev pa je, če izrojenca tisti dan, ko je dal prvca, prestavimo v kak drug prazen panj, v stari panj pa vsadimo prvca. Predstavljeni izrojenec izgubi v prihodnjih dneh skoraj vse starejše čebele, ki se vrnejo na staro mesto in okrepe roj. Zaradi izgube čebel izrojenec ne bo rojil v drugo — zmanjka mu sape.

Ur.

O velikosti roja za A. Ž. panj si mladi čebelarji ponavadi niso na jasnem. Mislijo, da se bo v velikem panju majhen prvec ali drugec sčasoma razvil v močno družino. Saj je dovolj prostora za to!

Toda razvoj roja ni odvisen od velikosti panja. Če vsadimo rojiček, ki ga je komaj za nekoliko prgišč in bi kranjiča ne zaprl niti po širini, bo v velikem plodišču A. Ž. panja komaj zasedel dve ulici ter ondi životaril in životaril do jeseni, ko se bodo čebelarju oči odprle, da s tem rojem ni nič.

Za A. Ž. panj mora biti roj, če je zgođen, vsaj 2½ kg težak. Še boljši so težji roji (5—4½ kg). „Oh, kje naj pa take roje dobimo?“, utegne kdo reči. Iz močnih plemenjakov, pa nikjer drugje. Če ne gre drugače, združimo dva prvca, ali pa 2 druga. Moč mora biti — pa konec besedi.

Ur.

„Balo“ mora dobiti vsak roj. Ni dovolj, da se čebelar zadovolji samo s tisto balo, ki jo roj sam sabo vzame, dober čebelar ga bo podprl še s kakim medenim satom, da ne bo stradal že v prvih dneh, ko mora urejevati novo bivališče. Ob dobri paši bo na ta način podprt roj delal čudeže ter v kratkem času popolnoma izdelal in zalegel vse sate v plodišču. Tak roj bo pred ajdo ravno tako močan kakor plemenjaki in bo ob ugodni beri nabral še kaj več kakor za lastno potrebo.

Kadar pa ni paše, moramo mladim rojem vsaj prvih 14 dni redno pokladati, da si opomorejo. Vsak dan jim dajmo dobrega četrt litra razredčenega medu, ali pa sladkorne raztopine, če medu ni. Boste videli, kako bo klaja roj razganjala in kar kmalu ga bo polno plodišče!

„Saj to je že staro čebelarско pravilo“, bodo rekli naši stari čebelarji. Da, da, staro in zlato pravilo, toda mladina nima zanj smisla. Je preveč stroškov...

Ur.

Čebelarске razmere v Prekmurju niso zadovoljive. Čebelarji so po veliki večini neorganizirani. Doslej niso imeli pravega vodstva, če izvzamemo nekoliko častnih izjem. Prepuščeni so bili največ sami sebi. Za pravi čebelarški napredek ni dovolj smisla. Kljub razmeroma dobri paši na akaciji, po travniških cveticah, zlasti pa na ajdi, se čebelarstvo ne more povzpeti na višjo stopnjo, ker boleha v temeljih.

Ogrska vlada je prekmurske čebelarje zanemarjala. Sicer jim je dala panje s premičnim satjem, v ostalem se pa zanje ni brigala. Za pouk in organizacijo ni skrbela, in čebelarji so pasli čebele kakor so vedeli in znali. Čebeljih bolezni, zlasti kugo in gnilobo, niso zatirali. Zato so se precej razpasle, k čemur je mnogo pripomoglo tudi čebelarjenje v panjih s premičnim satjem.

Po prevratu so se razmere malo izboljšale. Ustanovljenih je bilo nekoliko podružnic, ki pa niso mogle niti živeti, niti umreti.

Primanjkuje pač ljudi, ki bi bili poklicani sodelovati v organizacijah.

Sedaj prihaja čas, da se stori kaj tudi za Prekmurje. V teku je akcija, ki naj postavi ondotno čebelarstvo na zdrave temelje. Storjeni so bili prvi koraki za uresničenje tega načrta. V najbolj potrebnih krajih se bodo ustanovile nove podružnice z delavnimi odbori, stare pa se bodo poživile. SČD jih bo podpiralo po svojih močeh, pričakujemo pa tudi izdatne pomoči in odločnih ukrepov od naše banske uprave in upamo, da bo akcijo krepko podprla ter se zavzela za siromašne prekmurske čebelarje. Vse to pa bo mogoče izvesti le tedaj, če bodo domači čebelarji pokazali dovolj zanimanja za pravi čebelarški napredek.

Nadejamo se, da se bo započeta akcija z vso odločnostjo vodila do zaželenega cilja. Če bodo vsi delavoljni in razumni čebelarji pomagali, da bo delo mogoče izvesti, bo tudi po lepem Prekmurju zasijalo lepše čebelarско sonce.

Sklep za uredništvo je 20. dne vsakega meseca. Pisma in denar za društvene namene je naslavljati na „Slovensko čebelarско društvo“ v Ljubljani. Ček, račun št. 11.066. — Blagovne pošiljke (vosek, med) in naročila za čebelarске potrebščine je pošiljati na „Društveno čebelararno“ v Ljubljani, Tyrševa c. 21. Telefon 35-45. Ček, račun št. 15.645. — Društveno tajništvo je v Ljubljani, Poljanska c. 13/I. Telefon 38-38.

Izdajatelj za Slovensko čebelarско društvo in urednik: Avgust Bukovec.
Tisk J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija d. d. v Ljubljani. Odgovoren L. Mikuš.

Težki in veseli dnevi podružnice v Selnici ob Dravi

Občni zbor je bil 14. januarja t. l. Predsednik Požanko Štefan je podal sledeče poročilo: „Čemu ob končanem letu pogled nazaj v dobo, ki je že za nami? Zato, da ob navzočnosti vseh članov napravimo račun o uspehih in neuspehih pri podružnici. Resnica je, da ima odbor od članov pooblastila, da sklepa in napravlja načrte po svoji volji in razsodnosti, vendar več glav več vidi in več ve, zato naj bo pregled lanskega dela obenem tudi pobuda za napravo načrta za bodoče delo ob sodelovanju vseh članov.“

Večkrat je slišati kako grajo, češ predsednik, oziroma odbor dela samo po svoji glavi. Dogodi se, da je v nujnih zadevah treba takojšnje odločitve, o kateri sklepa pozneje še odbor. Seje so tudi mnogokrat slabo obiskane. Načrte o delu v bodočnosti naj obravnavajo vsi člani na občnem zboru.

Kdor dela, včasih tudi kaj greši, lenuh pa vse zanemara. Želimo imeti proste roke in točno izdelane delovne načrte. S tem bomo preprečili vse nesporazume. Skušajmo najti najboljšo pot, ki vodi do splošne koristi.

Najvažnejša zadeva podružnice je plemenilna postaja za vzrejo čistokrvnih matic sivk. Posamezne panoge kmetijstva izbirajo vedno le najboljše plemenjake in semena. Le čebelarji ničesar ne iščejo, dobro jim je to, kar imajo. Malo se trudimo za napredek našega čebelarstva in samo čakamo, da se bo samo od sebe izboljšalo. Posamezniki naj se pehajo, ostali naj pa gledajo in čakajo, kdaj jim bo padlo zlato jabolko v naročje. To ne sme biti! Vsi moramo prijeti, potem tudi uspehi ne bodo izostali. Matice ne moremo goniti z vrvo na plemenitev kakor živino. Opraši se v zraku, ne izbirajoč trota čiste ali mešane pasme. Mi sami moramo poskrbeti, da bodo plemenjaki čistokrvni.

Pri delu ne bodimo kakor aprilsko vreme. Lotimo se ga in ne govorimo, da ga je preveč in da so stroški preveliki. Nam je treba le poguma vseh in napredek ne bo izostal. Pravijo, da je treba le dobre paše, pa bo dosti medu. Res je to, ni pa še vse. Tudi vsaka krava da nekaj mleka, toda od živali boljše pasme ga dobimo več. Potomec čiste pasme od zdravega prednika da močan, zmožen in delaven zarod. Ne plašimo se pogledati resnice v obraz. V naših čebelnjakih je komaj 50% dobrega rodu in še tega moramo izboljšati, sicer bo odpovedal. Take razmere lahko vidimo pri svojih čebelah in pri čebelah svojih sosedov. Saj najdemo s čebelami natrane panje, ki ne rojijo, medu pa naberejo bore malo. Družine, z mlado matico, ki ob dobri paši nikamor ne morejo, ni vredno imeti v čebelnjaku. Z družinami, ki venomer rojijo je sama izguba, stroški, mnogo dela in sama nevolja. Z njimi ni veselja.

Za vse to je samo eno zdravilo: v naše panje čistokrvne matice prvovrstnega rodu z vsemi dobrimi lastnostmi. V Avstriji so vzredili rod K 47, ki je po krvi potomec naše čebele. Prvovrsten je, saj daje šest do osem kg več medu na panj kakor mešanci. Da je naša čebela najboljša na svetu so dognali tudi v Ameriki. Nemci so ponekod uvedli izključno rejo naše čebele ter pišejo o njej samo laškavo.

In mi Slovenci? Ali bomo samo gledali, kako se drugod zbirajo okrog naše sivke? S pogumom in dobro voljo na delo! Tudi nam naj prinese koristi. Začetek je storjen. Na zelenem Pohorju pri Glažuti smo lani postavili plemenilno postajo. Nekaj let bo potreba, pa bodo vidni uspehi našega truda. Plemenilna postaja matic naj nam da za naš okoliš dobro čebelo medarico. Od dobrih bomo izbrali najboljše. Mnogo vztrajnosti in marljivega dela nas čaka. Predvsem moramo vzrediti čistokrvne matice, potem šele bomo odbirali matice z dobrimi lastnostmi. Pri tem delu sodelujte vsi, kajti delo enega samega ali dveh bi malo zaleglo. Po zmerni ceni bodo letos čistokrvne matice čebelarjem v Selnici na razpolago. Trd je oreh, strimo lupino, da najdemo sladko jedro.“

Navzočni so z odobravanjem pritrdjevali tem besedam, ki vsebujejo tudi načrt za naše delo v bodočih letih.

Plemenilna postaja selniške podružnice na Glažuti je pričela delovati leta 1939, 1100 m visoko se moramo povzpeti, da pridemo do plemenišča. V varni kotanji, daleč od drugih čebel, se matice varno opraše. Lani je bilo prirešenih na postajo 114 matic, od teh se jih je oprašilo 79, izgubilo 35. Z vzrejenimi maticami smo v večjem okolišu zamenjali močno bastardirane matice. Podružnico je stala matica okoli 46 din. Letos upamo s podporami zmanjšati stroške vzreje na 50 din za matico.

Podružnica vodi opazovalno postajo. Podatke redno objavljamo v SC v informaciji našim čebelarjem. Podružnica ima svoj čebelnjak, čigar dohodek služi članstvu za nabavo potrebne opreme.

Tajniško poročilo. Lani so bili trije čebelarski tečaji in tečaj ob otvoritvi plemenilne postaje na Pohorju. Predavatelj: g. ref. Okern Jožef, predsednik Zveze Džura Ivan in S. Požavko, podružnični predsednik. Omembe vredno je, da smo postavili na ajdovo pašo na Dravskem polju 105 panjev, ki so bili zavarovani proti neizgodi. Članov je 26, ki so članarino vsi v redu poravnali.

Blagajniško poročilo: Podružnica ima svoj čebelnjak, plemenilno postajo in opazovalno postajo. Glavni dohodek imamo iz čebelnjaka, ki ga uporabljamo za nabavo čebelarskih potrebščin in orodja. Pametna je bila misel predsednika Požanka glede postavitve društvenega čebelnjaka. Odpadle so čebelarske veselice, ki se ne skladajo z interesi naših članov in občanov. Člane moramo navajati k pametnemu gospodarstvu in varčevanju, ne pa k zapravljanju imetja in rodbinske sreče po veseljah. Vseh dohodkov je bilo, všteti podpore banovine, občine in „Zveze“, 7080 din, izdatkov pa 7420 din. Ostane tedaj primanjkljaja 340 din. Upajmo, da nam bo vreme letos naklonjeno, da bodo imele naše ljubljenske obilo paše. Z božjim darom bomo potem krni tudi primanjkljaj v podružnični blagajni.

Razno. Pri podružnici je običaj, da dobri čebelarji obiskujejo člane ter jim dajejo navodila za delo v vsakem mesecu. Obenem tudi nadzirajo zdravstveno stanje panjev. Kontrolna komisija izvršuje pregled medu. Letos bomo skrbno nadzirali razvoj družin, ki so dobile matice s plemenilne postaje.

ČEBELARJI!

*Kdo Vam najbolje postreže
s čebelarskimi potrebščinami!*

Društvena čebelarna

v Ljubljani

Tyrševa cesta 21

Ček. račun 15.645 - Telef. 35-45

ki je domače podjetje in last
Slov. čebelarskega društva.

**Največja zaloga čebelarskih
potrebščin v dravski banovini.**

Kupuje

vosek in med po najvišjih
dnevni cenah.

Prodaja

vse čebelarske potrebščine,
najboljše kakovosti, po niz-
kih in solidnih cenah.

**Svojim članom in podruž-
nicam daje primerne po-
puste. - Zahtevajte cenik!**

**Čebelarji, podpirajte z na-
ročili lastno podjetje!**